

Plymouth Pa. 6 d. Vasario.

Prasidėjo gavėnia, brangus laikas dėl katalikizmo svieto, kurio sanariai ir mes, lietuviai, esame, todėl ir priviolome elgtis taip, kaip mums sv. Bažnyčia prisako, idant galėtume su linksmybe laukti sv. Velykų. Atminkime, kaip mes Lietuvoje budami perleisdavome gavėnią ir kaip ją ten perleidžia mūsų seni tėveliai, brangus broliai ir molonios seselės. Nepameskime ką gerą atsineszėme kuno bei duszios link iš szventos tėvynės ir nepaisykime ant tų, kurie, mindami po kojų savo tėvų szventą tikėjimą, ir visus krikščioniszkus papročius nori ir mums jūs su didžiausiu įnirtimu iszpleszti. Žinokime, kad toki mūsų tautiečiai yra įsimaizę tarp mūsų lietuvių kaip kulės tarp kviečių, kurios, iš arto žiurint, iszrodo ant gerų kviečių, bet, prisistebėjus arčiau, galima patemyti, kad po savo spaigleliais turi vietoje grūdų jūdą dulkini meszlai, kuriūmi terszia ir gadina gražius kviečių grūdus.

BroLIAI ant visatinos demonstracijos *Kražiečių* reikale, ketvirtą dieną Kovo! Mes plymouthiečiai, kingstoniečiai, vilkes-barriečiai, pittstoniečiai ir iš kitų miestelių lietuviai, pradėjome rengtis ant tos dienos. Demonstracija bus daryta Wilkes-Barreje kaipo didesniame mieste ir dėl aplinkinių miestelių lietuviams labiau atsakanciam. Iszkilminga dievmaldystė, sznektos lietuviszkoje ir angliszkoje kalbose bus laikytos Wilkes-Barre's lietuviszkoje bažnyčioje, kuri dar nėra paszventita per vyskupą.

Tenai taipgi bus daryta kolekta dėl iszdavimo žinomų brošiūrų.

Tikimės, kad visos aplinki-

nių miestų lietuviszkos draugystės ims dalyvumą ant tos tikėjimiskai — tautiszkos szventės. Užpraszone visas lietuviszkas draugystes ir pavienius padūti savo nūmones visatinės demonstracijos dalyke į lietuviszkus laikraszczius.

Chicagiečiai lietuviai savo darbais ant lietuviszkos dirvos pereina jau visus kitus Amerikos lietuvių. Dūk Augszciausis jiems pajiegas ir tolesniai nenuilsti. Visos lietuviszkos draugystės labai gražiai padarytų, kad, sekdamos chicagiszių paveizdą, nutartų paaukauti dėl iszdavimo brošiūrų po kokią dešetką kitą dolerių; per tai draugystės nenusilpnėtų, bet parodytų didelę dėl tėvynės meilę ir prisidėtų prie gelbėjimo savo tautos, savo brolių aszarose ir kraujūse plustančių po maskoliaus kardų ir knutų.

Isz Lietuvos.

— *Liudvinavas.* Iszėjus M. Akeliui į Rygą, aptyko viskas apie Liudvinavą, jei neminėti mažo atsitikimo su Aleksa, buvusiu teisdariu. Vazevo sykį Aleksa isz Kalvarijos namon. Buvo jau gerai sutemę. Užklupo netikėtai keturi vyrai ir sulaukę vežimą, ėmė pilti kailį buvusio teisdario, szaukdami, kad sugavo vagį. Aleksa ėmė teisintis, kad jis ne vagis, jis esąs Aleksa, buvęs Liudvinavo sudzia. „Aleksa? — mes jo ir reikalaujam. Tai tu Akeli suėdei? atsiimsi už tai!“ Tai kalbėdami tie vyrai sudavė da antrą eilutę ponui. Aleksai, kaipo skundikui lietuvių. Reikia bripažiti teisybę, kad Aleksa gerai gavė, nespėjo ne vartytis, kaip anie pliekė.

Paženklinu tai, kad parodyti, kad lietuvių nevidonams nepraslaimi dovanai, ir ar augszciaus, ar veliaus, o vis

savo atsiima, kaip, matome, atsitiko su Aleksa.

Jau tam Aleksai isztikrujų pradėjo nesisekti, matyti, kad ir Dievas žmogelį apleido: pirmiaus neteko teisdario vietos, kurią apėmė valdžios atsiustas lenkas, nemokantys nė žodžio lietuviszkai, taip kad dabar Liudvinavo sude negalima lietuviszkai susikalbėti su ponu sudzia; dabar vargszą (Aleksą) lietuviai pacziupinėjo visai nemeiloms ir da rodos lyg to negana ir maskoliai ketina truputį jį pabausti: pasodinti į Kalvarijos kalėjimą ir tai, kaip gandas nesza, visai ne ant trupmai, tik ant visų metų.

Teisybę kalbant, maskoliai ant Aleksos visai neteisingai ne užklupo, lyg tartum pildositas priezodis, kad Dievas vieniems dūda nuveidamas, kitiems pareidamas. Sztai užką prie jo gudai prisikabino. Da kada Aleksa buvo Liudvinavo sudzia, turėjo jis nemenką susirėmimą su tulu kamisorium gudu, su kuriūm pasielgė tikrai vyriszkai, už ką jį galima tik pagirti, o ne bausiti, kaip dabar gudai daro. Mat, tas kamisorius turėjo koki reikalą sude, bet kaipo „didelis ponas“ nenorėjo ten sėdėti ar stovėti, kur visiems paskirta vieta, tik persirangė per groteles ir atsisėdo tenais, kur ne jo vieta ir da pasidėjo savo kepurę ten, kur visai nepriderėtų jos dėti. Aleksa, kaipo teisdarys, priminė jam, kad jis ne savo vietoje randasi ir praszė, kad isz ten atitrauktų. Visas tas atsitikimas buvo jau daugiau kaip metai, dėlto, pamirszau, kaip ten toliaus dėjosi, tik tiek pamenu, kad Aleksa neklausant kamisoriumi liepė jį tarnams sudo syla isz ten iszgabenti. Tada kamisorius baisiai įdukęs pasakė, kad jis patsai iszeisęs nemestas ir pradėjo visų sude esanczių klausinėti pravardžių, szaukdamas, kad bu-

tų liudinjkais. Ukinjkai tyčia nei viens nesakė savo pravardės, kad nereiktų paskui liudjiti. Praslinko pusėtinai laiko, visi ikvaliai apie tai prisisznekęję aptilo ir užmirszo, tik kamisorius visur landžiojo ir skundinėjo Aleksą, pakol nedastojo to, kad Aleksą apsudijo ant visų metų kalėjimo Kalvarijoje. Aleksa tūm tarp apeliavojo augszciaus.

Kaip su apeliacija pasiseks, sunku įspėti: gal but, kad laiką kalėjimo sutrumpis, bet visai nū kalėjimo vargu iszsiks. Ir nors p. Aleksa kenčia ar da kentės sziaame atsitikime visai nekaltai, nės už pildymą savo prideryszių, tai visgi, rodos, kas kužda į ausį, kad yra ir toki nusidėjimai, už kuriūs pabaudimas ateina da sziaame gyvenime. Atkreipus vėl antrą pusę to atsitikimo, dure į akis neszvankus pasielgimas maskolių: jei koksai kiaulė — gudas įsikraustys ne į savo vietą ir jei pildydamas savo urėdą paskui pasakys jam tas, katram pridera tai pasakyti, kad anas ne savo vietoje, tai už tai ant metų kalėjimo gali sudyti įaib tik Maskolijoje, o rasi da ir Turkijoje. Kitur tikrai nubautų tokį kamisorėlį, kurs lenda, kur jam nevalia lysti, o ne sudzia, kursai tai primena.

Pradėjęs raszyti apie orą dėl įpatingumo žiemos, turiu pasakyti, kad sulyg sziol da sniego nebuvo, visur laukai jūdūja. Szaltis da vis laikosi, nors diktokai susimažino, re-tai kada dasiekia 8, o tankiausiai svarstosi tarp 4 ir 6 laipsnių.

J. Vėžys.

— *Zarasų pavieta,* Kauno gubernijos. *Skopiszkiūse* buvo nū senovės dvi bažnyčios, viena parapijos, antra kunigų Dominjonų. Kunigas Skrupskis, kuris czia pirm trisdeszimt metų klebonu bu-

vo, iszsistorojo, idant pakasavotą po Dominikonų bažnyčią tektų atgal dėl katalikų. Taigi paskiau parapijos bažnyčia buvo paversta į koplyčią, apie kurią kapus įtaisė, o Dominikonų bažnyčią ištaisyta kaip parapijos. Bet prie Dominikonų bažnyčios varpnyčia rado sugriautą, per tai čia su signatura skambina, o paskiau varpnyčioje prie koplyčios į varpus musza. Iki szioliai dar negirdėtis, idant aname kampe dabar maskoliai kokią bažnyčią užimtų.

— *Panėdėlio* miestelyje buvo toks atsitikimas: Žmogus palikęs arklį su vežimu ant turgaus, praszė kito, idant padabotų, o pats į kromus pirikinių nuėjo. Bet tam gerai nenudabavus arklį su brikeliu pavogė. — Čia pat buvo ir antras toks atsitikimas: Atvažiavo į karciamą brolis su sėse. Brolis nuėjo į miestelį dėl reikalų, o seserę paliko. Du vaikinai prie jos priėjo, nuvedė į karciamą, idant ją su gėralais pamylėti, paskiau ir brolis atėjo, kuris prie to mylėjimo (czesnių) prigulėjo, nū tų vaikinių aną priimdamas. Paskui arklis staiga pražuvo, o jų gaspadoriai suprato, kad tai anūs vagys czestavojo.

— *Czedasų* parapijos, klebonas pirm dviejų mėnesių staiga pasimirė; pirm to dar į keles dienas jis prižiūrėjo svadinimą obelelių ir kaszonų savo klebonijos sode. Kaip susirgo siulė jam daktarą, bet ans abejodamas, kad tas ką jam gelbėtų, atsakė, vienok nedraudė, idant jam jį atvežtų. Kaip daktaras per vartus važiavo, tai kunigas pasimirė, turėdamas 67 metus. Paliko ans savo broliams, kaip žmonės sako, 60,000 rublių ir testamentą. Dievė duk jo dušiai amžiną atilėj!

— *Panėdėlyje*, linų plūsztas gerai apsimoka, nės moka už aną po 5 rublius ant pудо.

— *Vilniaus rėdyba*. Szvintėnų pavietas. Adutiszkoje, kurios parapijoje lietuviai gyvena, pamokslai yra sakomi lenkiszka ir lietuviszka.

— *Radunyje*, Lydos paviete, sako pamokslus panėdėliui lenkiszka ir lietuviszka. Ano kraszto lietuviai labai virsta į slavenus, gudus ir pradeda savintis lenkiszka ir gudiszka kalbą. Vienok daugel žmonių laikosi dar prie lietuviszkos kalbos.

p. J. Kibartas straipsnyje „Charaktystyczne wyrażenia „zmujdzkie“ (Wisła 1893 r. Zeszyt 2. p. 317): „Charakteristiszka yra pasaka apie žemaitiszkos kalbos atsiradimą. Seniau ant visos žemės viena kalba vartojama buvo. Po vienos karės Žemaičiuose žmonių pritruko: vieni iszmusztitapo, kiti į vergystę pakliuvo. Tik tai keletas vaikų iszsigelbėjo, kurie galvijus ganė plačiuose miszkūse. Tie vaikai vis kalbėjo prie bandos ir szunų, o per tai ismoko piemeniszka kalbėti, o kada ponai atvažiavo, jau su jais susikalbėti negalėjo. Sziokiū būdu atsirado dabar vartojama žemaitiszkoji kalba“.

Yra nūmūnė mokintų, vyrų, kad szita pasaka dėl lietuviszkos tautos pažeminimo yra iszmislyta, kaip žemiaus pamatysime.

— *Petropilėje*, 25 Grudžio vėl susirinko Lietuv—Latviszka komisija prie etnografiszko atskirio Cec. Rusiszkos Geografiszkos Drangystės. Čia ponas Mikolą perskaitė pranesimą 1) apie naujausius isztirinėjimus sūmoliogijoje (finiszko kalbose); jis da

1) Sūmis latviszka ir lietuviszka finų gyminės vardas.

rodė, kad didelę įtekmę lietuviszka kalba ant sūmiszkos padarė pirm vikingų laiko, kas zinoma rodo kaiminiszka sugyvenimą tarpe lietuviszkų ir sūmiszkų tautų. P. Mikolą ateinancią vasarą žada Lietuvą aplankyti, geisdamas lietuviszkos kalbos iszsimokinti.

Paskui p. Vissendorfas, mokintas latvis ir filioliogas, paskaitė apie dažalus ir gyjų bei audimų naminiu būdu dažimą. Taipogi apie dažalų sutaisymą naminiu būdu, be chemijos ir naujausių iszradimų pagelbos, bet nū seniausių laiku Latvijoje vartojamų.

Lietuvoje tas dalykas taipgi yra placziai zinomas, kur dėl merinkų, czerkasų, marginių dažimo ne tik tai krominiai dažai, bet ir visokios vietinių žolių szaknelės, žievės lipniai ir kiti yra vartojami.

Galiausiai p. Volteris pranesė apie rankraszczius, latviszkas dainas p. Krauklio atsiustas. Daugumas szitų rankraszczių jau spaudinta Vilniuje. Dar paskaitė isz „Wisłos“ apie latvių dainas ir apie vieną pasaką p. Kibarto sumislytą ant apjūkimo lietuvių tautos, apie kurią augszciau pasakyta. Prelegentas p. Volteris szitą pasaką pavadino „zlokaczestvennaja le genda“. Iszgirdę tūs žodžius klausytojai jūkais padengė, tardami: „vidumal!“ (iszmislyjo).

Žmonės kalba, buk Kražių bažnyčia maskoliai vėl atidavė. Bet toji zinia patvirtinimo reikalauna.

— p. Lisovski (Wisła, Zeszyt II 1893 r. p. 386) kalba, kad Radomio rėdyboje, Lenkijoje, viens atskirius svietiszka žmonių dainų vadinas „piosenki dejnackie“ arba „dojnackie“.

Yra tai liekana lietuviszko žodžio *daina* ir *dainoti*, likusio po isznaikintų Jotvingių, lietuviszkos tautos, apie kurią

autorius lietuviszka nemokėdamas dasimislyti negali.

— *Vaszkų* bažnyčios parapijonys (Panevežio pav.) dėl savo naujos bažnyčios sūdumojo naujus vargonus pasatatyti, kasztūjanczius 8,000 rublių, bet maskoliai tai neda-leido.

— *Kupiszko* par., netoli Panevežio, yra bajorų akalyčia, Agincziais (Ogińce) vadinama. Tie bajorai į mažiausius sklypus savo žemę iszsidalinę, labai susmulkėjo, yra biedni ir tamsūs, prie to dar tinginiai. Triobos jų žėmos, sulinkusios, o durya taip mažos ir žėmos, kad ten žmogus tik tai repeczka gali įlysti. Jų drabužiai vietinio iszdirbimo prasti ir seni. Anie yra daug prastesni ir tamsesni už aplinkinius ukinjus, su kuriais per savo bajoriszka puikybę nesibrolauna ir nesizenija, darydami didelį skyrių tarpe savo bajoriszko ir ukinjko kraujo. Nemiegsta dabar per žiemą nieko nei skaityti, nei mokintis. Dabar tik tai kortas musza ir tai ne dėl zobovos, bet isz noro artymo apiplėszimo. Atsitinka, kad bajoras praloszia savo rudinę, szalberką, kepurę, kelines, o ant galo tūs marszkinis, kuriūs ant savęs turi. Žmogui tokiam padėjime, idant bobos nesijūktų, stato kubilą, o ans aname atsitupęs toliau kortas musza.

— *Panevežyje* szį rudenį daugel stroko buvo. Pana Sr. buvo susiziedojusi su vienu ponu isz Petropilės, kuris nū valdžios buvo nušimtas, kaip socialistas ir daboja-mas. Vieną kartą pana Sr. užsimanė pas jį gromatą rasztyti, iszreiksždama kiek jai reikia socijaliszka knygų, iszrokūdama žmogystas, kurios tų knygų reikalauna. Petropilėje policija paėmė gromatą ir davus telegramą į Panevežį, liepė suaresztuoti ne tik tai

paną Sr., bet ir visus tūs, kuriūs ana paminėjo. Taigi pas tūs visus buvo baisi revizija: plėszė ne tik tai tapetus, bet ir grindis, ale regis, nieko nerado. Keliolyką ponų areštavo, bet porą mėnesių kalinyje palaikę — paleido. Sako, kad su tūm vyru Petropilėje prastai bus.

— *Jelgavoje* nū pat pradžios įėjimo į gimnaziją mokinosi Baltrenas taip puikiai, kad per vis visas klisas buvo pirmu mokintiniu. Sžimet buvo jau VII klisoje. Tėvas savo teviskėje gyveno, o motina prie jo, Jelgavoje, buvo. Baltrenas motiną Jelgavoje palikęs per Kalėdų šventes pas tėvą nuvažiavo. Ans vidurių slogą turėjo. Pas tėvą nuvažiavęs riebių daigtų dikečiai užvalgė ir naminio alaš užgėrė, nū to taip staiga susirgo ir numirė, kad nesuspėjo nei kunigo, nei daktaro atvežti. Tėvas bijodamas, idant jo pati, nabaszniko motina, iš tos apmaudos sav galo nepasidarytų, dėl jos nutildymo, taip baisiame padėjime, į Jelgavą atvyko. Visi dabar gailias tos didelės vilties vaikinio. Amžiną atilsi!

„Przegląd Warszawski“ Tomas 2 1841 metų p 41—16 talpino Wiktoro Jakoveckio eiles po užraszu „Kukulka balada litewska“. Prirasziūse prie tos balados skaitome: „Dar iki szioliai prasti žmonės Lietuvoje, išgirdę kukutę kukūjant, lyg su koke gūdone ir garbe primena, kad jiė buvo kada duktė turtingo bajoro, bet netekus trijų brolių, kovoje su kryževiais prazuvusių, dar pagonų laike, negalėdama iš didelio gaileščio ir pasielgimo nusiraminti, nū besigailinčių dievaiczių į gegužę (gegę) paversta buvo. Per tai kožname atsitikime praszciokelis ukinikas bėga prie jos dėl ro-

dos, paramos ir užtarimo.

— Tas, kas buvo raszyta apie Suvalkų Kalvariją priderė prie Žemaiczių. Per vardų paaszumą žinias per žmones sumaiszytos tapo.

Dabar maskoliai užgulė ant mūsų stebuklingiausių vietų: Ostrobromą Vilniuje, Szilavą, Rasiainių pavieta ir Kalvariją, Telszių pavieta. Yra tai vietos, kuriose kūlabjaušiai lietuviai susirenka. Nori išsklaidyti mumis arba, savo stebuklingas vietos ten įtaise, mus prie savo tikėjimo ir kultūros patraukti.

Praeitame mėnesyje vakare sutemus arti Resiainių ant Prabaudos upės, vieszkeliu ant Resiainių link zingsniu jojantį ukiniką užpūlė trys vagiliai, norėdami jį apiplėszti. Bet tam gvolta pakėlus, subėgo darbinikai iš Norgelių dvaro (Błogoslawenstwo) kumetines ir jį atgynė, atrasdami anūs plėszikus už krumų pasislėpusius, kuriūs suėmė ir į Resiainius pristatė.

Arti Resiainių yra viens ponas girtūklis. Dažinojės iš toliau taipojau girtūklis važnycia (furmonas) pas to pono besisiulidamas ant tarnystės atėjo. Ponas jam sako:

— Tai tik negerai bus jeigu mes abudu girtūkliai susirinksiva!

— Tai nieko ponuti, galiva gyventi, nieks mūsų, nei daigtų nepavogs. Jeigu pons busi girtas, tai asz blaivus! Jeigu asz busiu girtas, tai pons blaivus!

— Gerai, tai kaip asz busiu girtas, tu manę po gonku paveszi ir į triobą įneszi, jeigu tu busi girtas, tai asz tavę pavešziu po staine (arklių tvartu). Nukinkysiu arklius, paguldyšiu tavę ir t. t.

Bet po kelių mėnesių važnycia, matydamas, kad neturi

laiko kada gerti, nės ponas visados buvo girtas, atsakė tarnystą, išskalbinėdams, kad jam ponas atsigerti laiką nedūda.

— *Resiainiūse* ant turgaus, puras rugių 1,65 k., kviečių 2,40 k., miežių 1,50 k., žirnių 2 r., jūdi lesziai (vikiai) po 2 r. 30 k., bulbės 50 k., kiauliena žale mėsa ant svaro 9 kap., kiauliena rukyta 11 k. — jautiena 8 kap., aviena 4 kap., Sviesto gorczius (7 svarai) 2 rubliai, 10 kiauszinių 20 k.

— *Resiainiūse* choleros laike viena davatka ant ligos prie smerties budama, giminių prie savės neturėdama, o bijodama, idant jos pinigai suvisu neprapultų, vienam svetimam, kuris arti jos buvo, pasakė, kad 200 rublių yra į paduszką įsiuta, o vėl antri 200 rub. kūdelyje atsiranda. Tas apie tą nieko niekam nesakydamas, po jos smerczia, žinomus pinigus atradęs, dabar kaip savo vartoja.

Arti *Telszių* yra p. Vitkeviciaus dvaras; kurį banka už skolas pardūda.

— *Vilnius*. Neseniai czia atidengė naują budą lengvo uždarbinėjimo.

Ten nutverta vieną žydą, užsimanusį apsivesti su daugybe jaunų merginų dėl jų pasogos paglemzimo. Ans turėjo budą tūjaus po szliubo, paėmęs pasogą, bėgti szalin dėl naujų aukų išzjeszkėjimo. Dabar vienok jį Vilniuje nutvėrė. Isztirta, kad ans paeina iš Aszmenos pavieto ir Reicherzonu vadinasi. Ans suspėjo jau septynis kartus apsivesti ir turėjo norą dar daugiau sykių tą atkartoti.

— *Kaune* dėl biednų ir ubagų iš sudėtų pinigų pietus dykai dūda, bet tie iš jų naudotis nenori, nės dėl jų daug geriau po kaimus ir miestus besivalkioti.

Mūsų tikėjimą Lietuvoje ir Gudijoje maskoliai persakioja ir prie to baisiausių budą vartoja. Pasirodo vienok, kad kaip pas mus, taip ir kitose vietose, kur pravoslavija užpūlė prastai eina. Sztai Maskolijoje *czuvaszai* nū senovės mahometonais (turkų tikėjimo) yra. Taigi tie per gvolta į pravoslavnus išzversti, buntavotis pradėjo. Dabar iš jų 18 iš pravoslavnų į mahometonus atgal atvirto ir, kaip „Sviet“ raszo, buvo apskunsti ir Petrovske, Saratovos gubernijoje, sudijome. Sudas anūs paleido, kaltybės neatrasdamas, bet popai gvoltu szaukti pradėjo, tardami, kad, jeigu taip bus, tai visi *czuvaszai* nū pravoslavijos atkris; jeigu tie bus paleisti, tai taip ne tik tai blogą paveizdą dūda, bet ir mahometonizmą platina.

Maskoliai, norėdami greičiau savo įtekmę praplatinti, užveda dabar visur Lietuvoje savo knygynus po valsczių iškalas dėl pripratinimo vaikų ne tik tai prie maskolizkos kalbės, bet ir prie pravoslavijos, nės platina knygas ir ir pravoslavnos įtuos. Kau-no guber. jau 61 iškalą (treczdalį visos gubernijos) tokioms knygoms apdovanojo. Ir lietuviai nesnaudžia, nės neseniai per tas dienas uždėta yra ir mūsų tarpe literalizkoji paslaptinė draugystė „Teisybė“. Gabens ji knygas iš Prusų ir dalins savųjų tarpe.

— *Ryga* — 15 Sausio 1894 m. Pas mus tik tai ką ir kalba apie Krazių kliosztorių: lietuvius su lietuviu susitikęs, daugiaus nieko nesiteirauja, kaip apie tą atsitikimą.

Matyt ir mūsų broliai pradėjo apie savę daugiaus suprasti, ir apie tai, ką gero — dėl mūsų maskolius daro.

Sziose dienosose pasklido garšas, buk maskolius Krazių bažnyczią atidavęs atgal, su-

aresztavotus-gi žmones išleisti ant valios, tiktai esą pri-sakyta, kad apie tą atsitikimą niekur niekas nekalbėtų nei pusės žodžio, nes esą išleisti spiečiai, kurie jei ką išgirstų apie Kražius kalbant, tūjaus suaresztavotų. Kiek czionai yra teisybės iš tų visų kalbų, nekaip galima žinoti, nes mas koliszki laikraszcziai apie tai tyli kaip žemė. Tokiu būdu suaku mums yra czionai norint mažiausias žinias gauti apie tai, jeibent nukeliautum į Kražių apygardą ir ištirtum apie viską, bet ant to reik laiko ir kapitalo.

— Pas mus kareivius baisiai pradėjo „uczenijos“ mokinti. Dabar nežiurint ant žiemos laiko ir 15–16 R. šalčio, gan greitai kožną nedėlia taisyso manevrus, ekstrą sėdimus į masziną su pilna amunicija ir su visais kelionės vėžimais; bene du syk jau iš Rygos kareiviai tokiu būdu buvo išvažiuavę, bet apėnt nū pirmos arba antros stacijos sugriždavo atgal. Tai vis daro, kad kareivius prigudinti prie szarpo išsitaismo ant kelio, jeigu prireiktų eiti ant karės. — To viso pirmu nemaž nebudavo. Be ne jaučia maskolius ant savęs keno norint szlūtražį! — Kad jis taip jau taisosi ant musztynės — sako zinovai, kad taip ilgai nebus, — kad ne szimet, tai ateinantį metą, bet karė bus: ir gerai būtų, kad kas maskoliui szonus isztvotų, bene ateitų dėl mūsų nuvargintos Lietuvos geresni laikai; gana jau daug nabagė yr kentus, buvo sziaip, buvo taip, bet kaip dabar, Lietuva dar nebuvo maczius.

Aimanūja mūsų broliai susieidami po keletą apie savo stovį; ne vienam tas Kražių atsitikimas akis atidarė, pradeda dairytis į visas pusias ir mislyti: kaip czia savo kalbą, savo papratimus, savo tikėjimą nū to prakeikto maskoliaus išlaikyti, — Vienas

bei kitas klausinėja: kur czia yra teisybė? dėl kokios priežasties maskolius mus taip kankina? Ir vėl kur ir kaip būtų galima gauti lietuviszkus laikraszczius bei knygas. Tokias ir tam lygios tarp mūsų lietuvių dabar yra kalbos bei rupeszcziai. Sukugždo lietuvių kaip skrusdės, pakibintos skruzdynė. Bet dar daug yra pas mus miegančių letargiskame miege, kurie negirdžia savo brolių vaitojimo, kurie jau yra ant savo nugaros maskoliaus „sztiką“ bei kazokų „nagaiką“ isztyrė.

Kame mes viltį turime padėti, ir kur jieszkoti pagelbos? — Dievūje ir savyje padėsime viltį, o pagelba ateis isznetyčių, tiktai nenuliuski-me broliai — eikime pirmyn, darbūkimės dėl savo tautos ir tėvynės, neprazusime. *Te gyvūja Lietuva.*

Kiskis iš Kopustų.

Prusu Lietuviai.

Auksztesnis mokytojas Ryt-Prusų A. Kurszaitis Tilžėje, sznekėdamas ant Lietuviszkos Rasliavos draugystės susėjimo 29 grūdžio 1892 m. Klaipėdoje apie *Rytinių Prusų Istorią*, parodo statistiskus paliginimus, kaip Prusų lietuviai paskutinūse deszimtyse metų labai ėjo mažyn. — 1831 lietuvių skaitlius siekė Ryt-Prusūse 125,440 galvų; 1848 lietuvių buvo 150,580, bet jau 1878 susimažino taip, kad buvo 131,415, taip tad pasi-mažino per trisdeszimtis metų ant 19,165 galvų. (Tie nelaimingieji neapima lietuvių katalikų, kurie parubežiais per atėjimą iš Lietuvos stiprai auga). Laikė žmonių suraszymo 1890 m. 1 Grūdžio, prisipazino prie lietuvių tiktai 121,262 asabos, t. y. tiek, kiek yra buvę pirm 60 metų, ir taip mažinosi, kad nū paskutinio skaitymo per 12 metų nebeteko 10,150 asabų. Prie to

vėl reikia atminti, kad 1878 m. buvo skaitomi tiktai evangelistiszko iszpazinimo Lietuviai, o 1890 m. visi. Nū tų paczių 121,265 lietuvių, 6351 asabų rodėsi kaipo lietuvių ir vokiečių esant prigimta kalba. Kūm gyventojai Prusijos skaitliuje auga, tūm lietuvių mažinasi; nedėlto, kad lietuvių iszmirtų, ar iszeitų svetimosna szalisna, bet dēlto, kad virsta į vokiečius. Lietuviai gaisza nū pietų į žiemius. — Jei taip eis dalykai lietuviszki toliaus, tai už keleto deszimčių metų turi pilnai isznykti iš pasaulės. Szis nelaimingas lietuvių gurdimas pasirodo per pragaisimą senų papročių ir kalbos. Kas tiktai iszmoksta vokiszškai szkaloje arba namūse, tas tūjais priima vokiszką už savo prigimtą kalbą, arba motinos augina vaikus vokiečiukais, ir jaunoji karta, stato savo namus ant kapų lietuvių... Tas atszalimas prie savo tautos ir liezuvio pas Prusų lietuvių yra tēmijama nū senų laikų.

Tokios žinios apie Prusų lietuvių. Neseniai buvo raszyta, kad Prusų lietuviai pilni puikybės ir niekas jų negali nei pamokėti, nei persergėti — jie iš dvasios visokiai tikrai szviesai, supratimui ir civilizacijai yra amžinu protestonu. Todėl toks nupūlimas, toks pagedimas dvasios; tegul pamėgina lietuvis užrubežinis ką nors naudingo pasznekti, kaip piktindamosi paniekus, kad yra katalikas. Taip vokiszkoje dvasioje įru-go Prusų lietuviai, kad pagal dvasios jau szia dien yra labjaus vokiečiais, kaip pats vokiečiai. Gal iszmiego Prusų lietuviai kada atsibus, kad nei vienas nebemokės lietuviszškai, o tada tikri lietuviai, turės nū jų bėgti, kaipo nū neprietelių, kada gi niekūm kitum nebebus, kaip tikrais vokiečiais.

Jei atsigimtų tarp Prusų lietuvių dvasia liūsybės, gyventų, be to abejojame apie prisikėlimą mūsų brolių.

Liūsybė dvasiszka tarp Prusų neturi būti szita naujos gadyinės liberalizmu vadinama, iš tos niekai, ta nenaudinga, greičiaus szios gadyinės liberalizmas — svavaliavimas prapuldo, ne prikelia. Yra civilizacija visatiniszka — katalikiszka, amžiais iszmėginta. Ta paskutinioja, gaivindama didumą lietuvių, pridūda syla neperlaužiamą, stipresnę už geležį ir plieną. *Katalikiszkos kultūros reikia Prusų lietuviams*, tą iszpazistu atvirai ir mylėtojai lietuvių man pripazįs teisybę. Szia dien Prusų lietuviai baigia troksztį vergiami vokiszkosios dvasios, kuria apsireiszkė asaboje Martino Liuterio, viduriniūse amžiūse, tikro vokiečio. Vokiečiai tada priesztaravo prieš Rimą kaip svietiszką, taip ir dvasiszką. *Prusų lietuviai*, neturedami nėjokio prietikio su Rimu, *pasilieka amžiname priesztaravime prieš savo brolius lietuvių, kurie didžiausioje dalyje yra katalikai.* Kultura ant nelaimės skiria lietuvių! O pritirta yra, kad kulturiszki rysziai arba atskyrimai yra stipriausi. Mazoji dalis turi jieszkoti stiprybės prie didžiosios; Prusų lietuviai, spekę lietuviszkųjų turi jieszkoti jau tiktai ne pas vokiečius, o pas katalikus lietuvių, kurie ant dvasios yra labai stipri, kurių ruskis peramzius nepadarys ruskais. Bet didžiausia beda yra, kad jei pagal kuno ir kraujo Prusų lietuviai liptų prie brolių užrubežinių, dvasia, budama stipresnė už kuną, liepia glautiesi prie vokiečių, kurie yra vienos kultūros. Reikia tarp Prusų lietuvių, kad malonesniai pradėtų žiūrėti ant didumenės katalikiskųjų lietuvių, tegul broliai brolių nebeniekina, nes kaip minėjau, jei

vokiečiai turėjo pamatą protestuoti (priesztarauti) prieš Rimą, tai Prūsų lietuviai neturi nėjokios priežasties to daryti prieš katalikus lietuvius. Stipriejie lietuviai amžinai gindavo silpnusius, ir Prūsų lietuviai, ne per naminius nesutikimus, bet per piktybę neprietelių buvo atitraukti nuo brolių, ir ant didesnės nelaimės, kitoje vietoje užauginti, kad nebepažintų brolių, nuo kurių buvo per vainą atimti. Lietuviai yra katalikais išgeros valios, per nusprendimą ir nuomonę kunigaikščių ir žmonių, o Prūsų lietuviai per nevalią buvo katalikais ir per nevalią nuo vokiečių jiems užmestas protestantizmas. Todėl katalikystė Didžiųjų lietuvių paliekta paciu darbu, o protestantizmas darbu lietuvių amžino prieš vokiečio.

Jei šitūs kultūriszkus risisius sutraukysime, bus stipra Lietuva. Nereikia tikrai mus privertimo, o reikalingas išmintingas tirinėjimas istorijos, ir svarstymas, kur syla, teisybė ir išsiganymas.

Debesilas.

Isz Kitur.

— *Suvenytos Valstijos.*

— *Bath, Me., 5 Vasario.* Praeitą nedėlią didelis tarp katalikų buvo sujudimas isz priežasties suaresztavojimo, ant įneszimo kunigo Corbett'o isz Palmarijos, tenykszczios vyskupo dijecezijos Tamo Bonacumo. Mat taip buvo: vyskupas Bonacum'as suspendavojo kun. Corbett'ą, bet szis nukialiavo pas Mgr. Satolį, kuris nuėmė nuo jo suspendavojimą. Tacziaus vyskupas, ar tam netikėjo ar nenorėjo tikėti, nusiuntė į parapiją minėto klebono cirkuliarį, abskelbdamas, kad jis yra suspendavotas ir jovisos lūmiskos veikmės yra nevertas bei nieko nezenklinancijos. Už

tą cirkuliarą kun. Corbett'as labai užsirustino ir suaresztavojo savo vyskupą.

Daug kunigų tos dijecezijos padavė skundimus Mgr Satoliui ant savo vyskupo.

— *Shenandoah Pa. 1 Vasario.* Dvideszimts penkios anglekasyklės, kuriose triusėjo 10,000 vyrų ir vaikų sulaukė darbus nežinia kaip ant ilgo laiko. Priežastia to buvo, kad anglių yra prikasta tiek, kiek nebegali išpardūti.

Tokiu budu ir mūsų tukstancziai tenykszczių brolių pāsilikio be darbo.

— *Mexico.* Kad Mexicoje yra daug baudytų bei plėšikų-žmogžudžių, galima isz numonyti: praeitą nedėlią, pajautus policija, kad vietoje Arroyo Del Mangana yra susirinkusių dikeziai bandystų. Randas nusiuntė kariūnėn, kuri apsiautė žmogžudžius ir kovodama su jais keles adynas perdėm, pergalejo jųs, 26 užmušė ir 200 suėmė gyvų.

— *Vokietija 29 d. Sausio* Frankfurte didelis bankas Salemono subankrutijo ant 20,000,000 markių.

— *Statistika Lenkijos gyventojų apszvietimo parodo,* kad tenai 82 procentai vyrų ir 91 — moteriszkųjų nemoka nei skaityti, nei raszyti.

Isz to matome, kaip lietuviai ir apszvietime, abelnai imant, daug augszcziau stovi už lenkus, nės isz lietuvių retas nemoka skaityti.

— *Isz Petropilės.* Czia treczią Kalėdų dieną (senoviszkojo kalendoriaus) buvo įtaisyti Lietuviszkos Labdaringos Draugystės szokiai, kurie visiszkai pasisekė. Susirinko 600 suvirszum žmonių — daugiausiai lietuvių ir rusų. Szokių direkcija kalbėjo lietuviszkai, prancuziszkai ir

rusiszkai. Uzdarbis einą į „Draugystės“ kasą.

— Neužilgio ketina padaryti kitą tokį jau vakarą — tikt nusamdys didesnį salioną, nės szitas buvo perangsztas szokti, ir stengsis, kiek galima, idant muzikantais būtų lietuviai.

— *Londonas, 3 Vasario.* Susirinko į 300 lietuviszkų ir vokiszkų bedarbių žydų ir darydami alasą pradėjo versztis į szv. Povylo bažnyčią, kurioje norėjo laikyti atvirą susirinkimą. Policijos perdėtiniai, iszgirdę apie tai, nusiuntė gaujų policijantų, idant jie iszvaikytų neszvarius ir liarmą daranczius žydus ir tokiu budu apgintų bažnyčią nuo profanacijos. Žydai nepaklausė policijos ir norėjo varu įsilaužti į bažnyčią, isz ko pakilo baisios pesztynės, kurios daug žydų tapo policijos ginklais įvairiai sureistų.

— *Barcelona (Ispanijoje) 4 Vasario.* Anarchistas Salvadar Franch, metėjas dinamito bombų į Liceo-Theotrą, kame buvo daugybė baisiai nužudytų, kaip buvo „Vien.“ — 93 m. raszyta, yra paimtas ir pasodintas į kietą kalinį podidžiausia sargyba. Ant jo rankų uždėti geležiniai pančiai, o deszinė koja prirakinata už druto geležinio retėžio prie muro. Jis bus neužilgo ant torturų nukankintas.

— *Paryžius 5 Vasario* Anarchistas Vaillant'as, kuris metė dinamito bombą į susirinkusius ant seimo Prancuzijos deputatus, nors yra jau ant smerties apsudytas ir buvo paskirtą dieną, kurioje turėjo būti pakartas, bet prancuziszkas randas atidėjo ekzekuciją ant tolesnio laiko ir, kaszin, ar nebus minėtam anarchistui myris ant amžinio kalėjimo perkeistas.

— *Serbija, 6 Vasario. Ex-*

karalius Milan'as sugūjo į Serbiją, į kurią buvo prizadėjęs niekados negrįžti, už tą prizadą caras jam dovanojo 2,000,000 rub., dėlto jis dabar labai piksta ant Milan'a, kad jam suėdęs tiek pinigų.

— *Roma, 6 Vasario.* Szv. tėvas popiezius nurodė savo atsiszaukime į susirinkusius sz. Petro bažnyčioje žmones, kad priežastis maiszto, visūmėniszko neramumo, medegiszko ir moraliszko bei doriszko žmonių nupūlimo, kaip kad dabar yra Italijoje, yra žmonių atszalimas tikėjime, tadgi, tarė toliaus popiezius, jei nori randas ir visi gero velijanti Italijai, kad joje būtų tvarka ir pasikakinimas, turi pirmu pasirupinti, nors isz politikiszko adžvilgio, kad žmonės turėtų tikėjimą ir jį užlaikytų.

— *Persija.* Miestas Kuchan laike žemės drebėjimo visai sugriuvo, isz 20,000 gyventojų 12,000 galą gavo. 10,000 yra jau iszkasta isz miesto griuvėsių. 50,000 gyvūlių taipgi prazuvo drebant žemei.

Nesztines.

(*Kaip velnias žydą neszė.*)

Tikras atsitikimas.

paraszė A. Aržulaitis.

IV.

Tamsi, ukanota rudens naktis. Visur didžiausia tylą nesulojo niekur szū, nepraejo žmogus, nesužibėjo žiburys. Staigu isz Panemunės pakilo kokstai staugimas ir kaukimas. Baisi tamsių szeszėlių gauja cypdama bėga, net žemė dunda: tarytum tai piktosios pragaro dvasios kelia veseliją (svotbą), ar dziaugdamosios nesza į pragarą duszią kokio didelio nusidėjėlio (griesznyko). Tarp tų szeszėlių galima buvo atskirti vieną, kuris kitus visus perėjo

savo augztumu ir storumu: jis tarym buvo dvilypinis, tarytum nesė dar kitą šeszelį. Buvo tai Verszys, nesantis mūsų seną pažįstamą Mauszių. Verszio draugai, priszokdami laikas nū laiko, gnaibiojo ir ryksztaitėmis kapojo zydnagi, nevienas vienok nenorėjo jam įskaudinti. Pribėgę durpinėjias visi apstojo aplinkui, o Verszys įnesė į vandenį Mauszių ir pradėjo grumdyti. Žydas buvo nė gyvas, nė negyvas. Jei Belzebubas manę išnesė, mislijo jis sav, tai vis jau gyvo nepaliks. Vienok iš seno papratimo jam parėjo ant mislies, ar ir jį negalima būtų papirkti.

— Vieszpatie. Belzebube, tarė jis zydiszkai: ką tu turėsi, ką manę užkankysi: o mano vaikams ir paciai nebus kam dūną uždirbti. Vieszpatie! Tu visiems žydams toks geras: paleisk manę: asz dūsiu 100 rub.

Verszys, nesuprasdamas zydiszkai, o matydamas, kad jau azvinta, pamislijo, jog Mauszius suprato, kad jį ne Belzebubas manko. Jis nieko nesakęs, vėl jį pradėjo mankyti.

— Ai, vai! ponas Belzebubas! Asz tau dūsiu jau ir 150 rub.! Kam tokias negrazias baikas: galima biskį pasijūkti iš zydelio, ale jau man net kaulai braszka.

— Ai, vai, gevalt, vėl suriko Mauszius, kada Verszys jį išznaujo suėmė. Szviesiausias ponas Belzebubas: asz Jusų Mylistai dūsiu jau ir 180 rub.

Į tą tarpą priejo arcziaus prie Mausziaus Senvaitis: neturėjo jau jis nė barzdos, nė peisų ir buvo pasirėdęs, kaip paprastas kaimo žmogus.

— Piktos dvasios atstokit! suriko jis, Mausziau, ar nori, kad asz tavę gelbėčiau?

— Oj, szviesiausias ponas! Oj, tikt jus išgelbėkit manę: asz jau nesigailėsiu pinigų.

— Piktos dvasios atstokit! suriko antrą syk Senvaitis ir pradėjo žegnoti stovinczius ant kranto vyrus. Tie, neva žegnojimo pabijoję, atsitraukė szalin.

— Oj, Žmogau, Dievo siųstas, ar aniolo! Baidyk ir patį Belzebubą!

— Belzebube nū Mausziaus atstok! suriko Senvaitis. Vienok perniek buvo visi jo paliepai ir žegnojimai: Verszys vis grumdė žydą.

— Piktas dvasia! Ko nū Mausziaus reikalauji?

— Trijų szimtų rublių! atsakė Belzebubas, jau drebėdamas nū szalczio.

— Niu, Szviesiausias ponas Belzebubas? Dėlko pirma nenorėjai su manim derėti? tarė žydas, nudžiugęs, kad kvailas Belzebubas taip mažai nū jo praszo. Mudu butume seniai susitaikę. Ar nieko neiszeisi?

— Anė skatiko, atsakė Belzebubas.

— Niu, asz jau dūsiu ir 300 rub. Tegul kas bėga pas mano Sorę: ji nepasigailės už manę 300 rublių. Senvaitis pasiszaukė kelis vyrus ir liepė eiti į Panemunę pas Mausziaus Sorę.

Tūm tarpu ant zydo užpūlė kokia tai silpnybė ir snudulys, taip kad jį negalima buvo ant kojų pastatyti ir priversti vaikszzioti: mat, pirmo jis kas valanda laukė savo galo ir neperdaug jautė szaltį, kaulų gelimą, ir kitus skaudėjimus iš baimės buvo net išprakaitavęs; persitikrinęgi dabar, kad jam nepadarys jau nieko pikto, jis perstojo bijojęs ir pajuto viską.

Verszys su Senvaiczium ištraukė jį iš durpinėjios, nūrėdė szlapius, purvinus jo drabuzius ir aprėdė su sausais, kuriais dėvėjo Senvaitis, eidamas į žydų iszkalą; paskui pastatė žydą ant kojų, paėmė už pažastų ir pradėjo vilkti į Panemunę.

— Ar žinai, Antanai, tarė Senvaitis: szia dien tu dar paszesnis į velnią, kaip vakar visas purvinas, makliakotas, net baisu į tavę žiurėti.

— Su purvais tiek to, atsakė Antanas: asz galiu tūjais numesti maiszą ir pirsztines: bet asz pats taipgi pailsau, szalau ir nuvargau, kaip pats žydas: kad gavus nors gerą stiklelį arielkos arba karsztos arbatos, nė ir manę jau drebuls kreczia, net dantys barszka.

— Asz įakiau vyram, kad už Mausziaus pinigų ir sznapso paimtų. Bet sztai ir vyrai jau atbėga. Visi linksmi — matyt, kad viskas kogariausiai pasisekė.

Senvaitis paėmė nū jų pinigų ir arielką, padavė Mauszių nuneszti į Panemunę ir pasidalinęs su Versziu po kelis sznapsus, nubėgo drauge su jū namon atsilti.

V.

Gilaicziai labai dziaugėsi, kad jiems taip netikėtai sugrižo tie 200 rub. (nėš treczią szimtą pasidalino tarp savęs nesztinių talkinjkai); jie atidavė skolinjkams, kiek kataram buvo kalti, užpirko egzokvijas ir iszskėlė pūtą (pokylį, balių), į kurį užkvietė artymesnius gimines ir kaimynus. Užkviesti buvo ir visi tie, kurie padėjo Belzebubui iszneszti Mauszių. Senvaitis ir Verszys sėdėjo paczioje kerzioje.

Tie isz sveczių, kurie dar nebuvo girdėję, kokiū būdu taip laimingai pasisekė atimti nū zydo tiek daug pinigų, prasze Senvaiczio papasakoti, kaip tai viskas atsiliko. Senvaitis užsirukė savo pypkį ir leisdamas palengva dumus po dumui pradėjo su mažiausiomis smulkmenomis pasakoti, kaip nuėjo į iszkalą, kaip iszneszė Mauszių, kaip jį durpineczioje niurkė, kaip ant galo iszliūdsavo jį isz Belzebubo galybės ir liepė nuvilkti į

miestą. O kad mokėjo graziai nupasakoti, visi kvatojo pilvus susiėmę.

— Kas toliaus atsitiko, tarė ant galo Senvaitis, tai asz taip tikrai nė nežinau, nė mudu su Versziu, gavę kvortą arielkos, o norėdami atsilti, drumstelėme po kelis gursznius isz bonkos ir tai taip laimėgai, kad mums pasidarė szilta, linksma, ramu ir smagu: mums jau daugiaus niekas nė nerupėjo: mudu atidavę Gilaicziui pinigų, pūlėme į kinį iszsimiegoti. Tegul tai apsakys Jūzas, kuris nū Mausziuvienės iszgriebė tūs 300 rub.

Ir Jūzas, nors jau ne taip graziai, kaip Senvaitis, nupasakojo, kas toliaus atsitiko.

Atėję pas Mausziuvienę, rado ją beverkiant drauge su vaikais. Visa Panemunė jau žinojo, kad Mauszių Belzebubas iszneszė.

— Sore, tarė jai: tavo Mauszių Belzebubas durpineczioje niurko. Ir keikėme, ir žegnojome, bet be 300 rub. nepaleis. Dūk 300 rub., tai tūjais iszgelbėsime.

— Oj, imkit ir visus mano pinigų, atidūkit tikt man Mauszių: Mauszius ir vėl netruks pinigų uždirbti. Mum szia dien szventa — asz negaliu pinigų cziupinėti: sztai raktai — patys atsiskaitykite.

Vyrai pasiėmė 300 rub. ir nepoiligam parvilko pusgyvį Mauszių. Mauszius sirgo keletą dienų karsztlige. Pasveikęs jis pirm visko nuėjo pas rabiną pasikalbėti ir pasiklausinėti apie savo nesztines. Rabinas numanė, kad Mauszius pasveikęs ateis tūjais pas jį pasikalbėti: jis prisitaisė prie to pasikalbėjimo, skaitydamas savo szventas knygas, įpacz talmudą, ir kada Mauszius atvyko, rabinas taip puikiai viską jam iszguldė, kad Mausziuje neatsirado nė mažiausio abejojimo, jog jį pats Belzebubas su savo tarnais

neszė.

— Nėra ką bijoti, užbaigė Jūzas: visi žydai taip mislija ir niekam nė į mislį nepareis tyrinėti tas nesztines ir apskusti kaltinikus.

Ilgai dar svečiai apie tas nesztines linksmi šnekuciovo, įpacz kad rudenyje ne taip brangus laikas, o už apkrauto stalo ir pati šneka kur kas smagiaus ir linksmiaus eina....

Po kelių dienų į Pakalniskius Mauszius po senovei atvažiavo „kupeziauti“. Senvaitis neiszkentė nepasijūkės iš jo nesztinių.

— Oj, Mausziau, Mausziau! Tu rodos iszmingas žmogus ir skatiko bereikalo nemėtai: vienok per Nesztines 300 rub. kaip į balą įmetei. Juk nė tu pats, nė kiekvienas kitas protingas žmogus negali tikėti, kad tavę velnias neszė, o ne koks persirėdęs lupikas.

— Niu, kaip jus norit, taip mislykit. O asz tikiu, kad tai buvo toks Dievo daleidimas. Musų szventos knygos tai iszrodo — kalbėjau apie tai su rabinu.....

Praslinko ir daugelis jau metų; iszsidrąsinę vyrai, neslėpdami nieko visiems apsakinėjo, kas Mauszių neszė, ką jam darė ir kas jį iszgelbėjo — Mauszius vienok dūdavo visados tą patį atsakymą.

Taip persitikrinę jis ir mirė.
Galas.

Isz lietuviszku dirvu Amerikoje

— *Cleveland, O.* 29 Sausio. Mes Clevelando lietuviai, draugai „Susivienijimo“, praneszame savo tautiečiams, kad priėmėme posmertinės pinigų \$100, 15 d. Sausio — 94 m., kuriūs atidavėme nabaszniuko broliui Lukosziui Baltrukoniui 21 d. Sausio. Tai brangus „Susivien.“ broliai jums didelį aczių, ba viską kūgeriausiai apturėjome. Tegul dabar prisiziuri tie, ku-

rie plėszė savo gerkles bereikalo, rėkdami, kad nieko isz „Susivien.“ nebus, kaip gražiai „Susiv.“ auga ir savo istatymus pildo, tadgi nepaisykime broliai ant tų, kurie mus skirsto, bet ant tų, kurie mus į kruvą renką.

Su gūdone
Viens isz „Susiv.“

— *Baltimore Md.* 28 d. Sausio gūd. kun. Lietuvnikas užsakė ant 30 d. Sausio želauną dievmaldystę už Kraziszkių kankitinių duszias, idant iszmelsti tėvynei, Lietuvai, pas Dievą kantrybės ir brolišką vienybę, taipgi maloniai užpraszė visus savo parapijonus ateiti tą dieną į Bažnyčią pasimelsti.

30 d. iszryto susirinko pušėtinai žmonių į Bažnyčią ir siuntė karsztas maldas pas Vieszpatį už savo brolius tirioniszka maskoliaus ranka nukankitus; veidai jų, galima buvo tēmyti, buvo paženklini rustybe dėl barbavo maskoliaus, ir giliu szirdies sąjauimu dėl užkankitųjų brolių. 8 valandą buvo atgiedotos puikiai egzėkvijos, po kurių tūjau prasidėjo iszkilmingos želaunos Sz. Miszios su asistencija. Sz. Miszias giedojo pats klebonas didei graudžiu ir perimanciu kiekvieno szirdį balsu; jam assistavojo dalmatikose už dijakoną B. Žindzius, o už subdiakoną M. Szėdvydis. Katafelis buvo labai dailiai pataisytas, apstatytas žvakėmis, apdėtas kvietkomis, apvarstytas puikiais vainikais ir ant galo grabo didelėmis raidėmis lietuviszškai iszraszyta: „Už duszias szventos atminties Kraziszkių kankitinių. Dieve globk kenčiančią Lietuvą! — pasibaigus dievmaldytei prabaszezius pasakė trumpą pamokslėlį apie Krazių kankitinius, nurodydamas, jog jie yra tikrais karzygiais tikybos ir tautos reikale, taipgi graudindamas

klausytojus, kad ir jie taip drucziai laikytus szventos tikybos, kaip jų broliai Kraziečiai, ir užbaigė sakydamas, jog isz to nekaltai pralieto lietuviszko kraujo iszdygskaisti lelija, kuri žydės ir kvėpės netik Lietuvai vienai, bet visam katalikiszkam svietui. — Pirmiau kun. prabaszezius jau buvo pasakęs, jog, kaip tik pasibaigs parapijos fairas, tada bus laikytas massmitingas, ant kurio bus iszrinktas komitetas rinkimui pinigų ant iszdavimo brosiuros, parodanczios maskoliaus žveriszkas nūžmybes; viskas liko padaryta pagal programą Shenandoah brolių lietuvių padūtajį. Beabejonės čia ir Baltimorės lietuviai pasirodys prakilniais sunumis Lietuvos, labiau, kad jauno prabaszeziaus szirdelė, pilna karsztos meilės lietuviystės ir szvento tikėjimo tam dalykui drucziai sąjaučia ir trokszta padaryti viską kūgeriausiai. Tą pacią Sz. Kazimiero kareivių draug. laikė susirinkimą, ant kurio ir prabaszezius atsilankė; jį nepasikakįdama tūm, kas jau buvo parodyta, žada, kada bus massmitingas laikytas, isztaisyti kokią demonstraciją, aprėdyti iszlauko bažnyčią želaunai, užkviesti isz svetur snekėtojus, lietuviszkoje kalboje; padūti žinią į Baltimorės svarbesnius angliszkus laikraszezius, nors jau buvo padūta į nekuriūs katalikiszkus laikraszezius, idant musų brolių Kraziečių didvyriszkumas ne lenkams, bet lietuviams nesztų garbės vainiką. Garbė ir pagyra tebu na jums, broliai lietuviai Baltimorės, už tą, ką jau padarėte, ir ką žadate dar padaryti, o Lietuvos, motinos musų, szirdis prisipildys neiszpasakytu džiaugsmu bei ramumu!

Daugziszkis.

— *Pittsburgh'as,*

bažnyčia yra jau pabaigta ir jos iszkilmingas paszventimas, kaip jau buvo raszyta, bus 11 d. Vasario. Ant tos iszkilmingos dienos užpraszo me visus lietuvius netik Pittsburch'o, bet ir visų aplinkinių miestų ir miestelių. Tikėtasi įėjimo į bažnyčią kasztūs \$100, tadgi mieli broliai paczėdykite dėl tos dienos po vieną dolerį. Ant rytojaus, t. y. 12 d. Vasario, bus taipgi su iszkilme želauna dievmaldystė už *Krazių* kankitinius, todėlgi broliai pasirupinkite tą dieną pasiliūdūti nū darbo, idant galėtumėme didesniame skaitliuje susirinkti į bažnyčią ir daugiau maldų nusiūsti dangun už kankitinių duszias ir dėl iszpraszyto Augszechiausiojo iszgelbėjimo mūsų tėvynės nū barbarų maskolių. Taipgi tą pacią dieną bus ant bažnytinės salės „mass-meetingas“, ant kurio užpraszo me netik tautiečius, bet ir svetimauczius. Bus laikytos snektos keliose kalbose ir aukos dedamos ant iszdavimo žinomų brosiurų.

Nepamirszkite, broliai, ir nepatingėkite pributi ant minėtų iszkilmių.

Pittsburgh'o Parapijojas.

— *Pittston Pa.* Sausio 29. Dūdame žinoti visiems savo broliams apie padėjimą musų draugystės:

Pereitą nedelį 28 Jan. po pietų bažnytinėje salėje musų draugystė broliszkos pagelbos po vardu szv. Jūzupo laikė savo metinį susirinkimą.

Pirmiausiai buvo iszdūta rokunda isz perėjusio meto ir taip:

Per pereitą metą įplaukė į kasą \$870,90c. Isz kasos iszėjo \$864,15. Pasiliko \$6,85 c.

Nū baliaus įplaukė \$95,36. Viso per metą pasidaugino kasa ant \$102,16 c.

Pereitą metą kasoje buvo pinigų \$390,00

Sziadien mūsų draugystė turi \$442, 16 c. Šanarių pereitą metų buvo 141. Per metus pribuvo naujų 19. Pasiliko išbrauktų 38 su numirusiais. Sziadien draugystė turi šanarių 122.

Ant susirinkimo tapo išrinkta ant vietos p. Zybuchio prezidentu T. Žurauckas, kitį visi pasiliko tie patys. Draugystė nutarė 10 dolerių paaukauti ant Pittstono jaunos szpitolės (ligonbuchio). Sziadien mūsų draugystė netur jokių skolų ir viska turi sav reikalingą — karuną ir visokius dalykus.

Sekretorius M. Dervinis.

— *Morea, Pa. 30 Sausio.*

Gūdotinas Redaktorius praszau patalpinti šiūs žodžius į „Vienybę“.

Pamatę, kad lietuviai sztikrujų pabudo iš miego ir buriais pradeda risztis į tą puikų ir garbingą „Susivienijimą“, ir mes, nenorėdami likti paskutiniaisiais, praneszame savo broliams, jog nors czia mūsų mažas pulkelis, bet trokszdami labo tėvynei ir norėdami pakelti savo vardą, prisiraszėme visi prie „Susiv.“ Gražu buvo iš szalies ziurėti, kada per įneszimą vieno vyro, kad reikia sutverti „Susiv.“ kūpos, visi akvacziai ant to pristoję. Tūjaus tapo paskirtas laikas, kada turime susirinkti į vieną stubą ir pakalbėti apie „Susiv.“ reikalus. Tą dieną išvakaro perėjo du vyru per lietuviszkas stubas, rinkdami vardus. Antrytojaus, 28 d. Sausio, parėję iš bažnyczios, susirinkome pas Andrių Krasauką. Pirmiausiai išrinkome komitetą iš sekanczių šanarių: prezidentu Joną Smaidžiuną, uždėtoją mūsų kūpos, kasieriu Mat. Morkuną, rasztinju Fel. Matuliaviczį.

Potam perskaitėme „Susiv.“ konstituciją, kuri visiems patiko, todėl tą pačią dieną pri-

siraszė 34, užmokėdami metinę mokestį. Graudu buvo ant szirdies, kada ėmė raszytis, netik broliai, ale ir seserys mylinezios savo tėvynę. Seniai jau geidėme atlikti tą puikų ir pagiros vertą darbą, bet kadagi iš mūsų daugelis priguli jau prie Mahanoy'o, jau prie Shenandoah'o draugyszių, laukėme diena po diena, kada tie puikus ir garsus lietuvių miestai pradės raszytis prie „Susiv.“, bet nesulaukdamai drįsime mes pirmiau prisiraszyti už augszcziau minėtus puikorius. Mahanoy ir Shenandoah nors vadinasi lietuvių sostapilėmis, bet mes tam netikime, ba kiekvienos tautos bei karalystės sostapilėje gyvena iszmintingiausi vyrai, o czia, rodos, prieszingai, nės vieni klauso laikraszczių, kurie rėkia visu balsu ir draudžia nū „Susiv.“, norėdami jūs užtemdyti; antri sako, kam mums to „Susiv.“, kam mes leisime pinigų į kitus miestus, kad pas mus sostapilė, kurioje turi buti visos vyriausybės, visi komitetai. Tuli iš jų neva nežino, kas tai yra „Susiv.“, norint turi du lietuviszku laikraszcziu ir jūš skaito. Iš to matome, kurie laikraszcziai mums gero velija. Tacziaus yra kaip Shenandoah'e, taip ir Mahanoy'e, kurie suprato „Susiv.“ reikalingumą ir prie jo prisiraszė. Mes broliai apgyvenome szia tolymą szalį, kurios mūsų tėvai nei zinote nežinojo ir nevienas iš mūsų plaukdami per didžius vandenius atsisveikino me su savo tėvyne ant visados. Kurgi mes rasime szioje naujoje tėvyneje pagūdą ir suraminimą, jeigu gyvensime pakrikę, atszalę viens nū kito be broliszkos meilės, be vienybės? Kas užtars mus, kas padūs mums mielaszirdingą ranką, jeigu ne mes patys viens kitam. Imkime paveizdą nū kittauczių, kurie yra susiriszę didžiausias kruvas ir už-

viens kitą gatavi kraują pralieti. O tarp mūsų kur meilė, kur vienybė? Neminame ant to, kad be vienybės, nėra stiprybės. Tadgi, mieli broliai, kurie nesziojat ir mylit Lietuvos vardą, raszykitės, imdami paveizdą nū mūsų Moreaos sądraugų, prie to vainiko, kuri pina tikri Lietuvos sunus ir dukterys. Klausykime viens kito gerūse užmanymūse, nesikelkime į puikybę. Pameskime tamsybę ir nesutikimus, o glauskimės visi į vieną kūpą, tverkime ir auginkime szakas tam medžiui, idant jis iszsiklėstų kūplacziausiai ir savo žaliais lapeliais ir kvepiacziais ziedais uždengtų mus ir mūsų brangią Lietuvą laike perkunijos ir szturmų.

Baigdami laiszką sudedame szirdingą padėkavonę „Susiv.“ Prezidentui ir kitiems perdėtinėjams ir šanariams, kurie darbūjas dėl „Susiv.“

Vardan visos kūpos
Sekretorius.

— *2 Vasario Wilkes-Barre Pa. Diena Apcz. Sr. P. Marijos.* Dienoje Apczyszyjimo P. Sz. Marijos, 2 dienoje Vasario szijų metų, vyrai lietuviai, susirinkę namūse Deltuvos, matydami bledį visai lietuviųstei iš gėrymo arielkos ir nesusivaldymo nū alaus, nutarė sutverti *blatvumo* draugystę vardan Sz. P. Marijos, prijimdami konstituciją tokią pat, kaip ir draugystė Shenandorio padarė 10 d. Spalių 1893 metų. Įpatinga, kad szita nauja lietuviszka draugystė bus bažnytiszka — draugiszka, todėl bus kalbamos trumpos maldos ir dūdama pagelbą nelaimei sutikus šanariams. Ir prie draugystės bus įsteigtas knygynas ir iszrenkti du sudzios dėl nusprendimų dalykūse reikalų draugystės pagal įstatymus konstitucijos. Nauja draugystė po smertinių nedūs, kadagi czia draugystė pri-

gulėdama prie „Susivienijimo“ gaus kiekvienas po \$100 iš kasos „Susivienijimo“. Šanarių prisiraszė 31. Komitetas tapo pilnai iszrenktas, mokestis atidėtas ant pirmo naujos draugystės mitingo. Czionai yra kviecziami draugai blaivumo iš Shenandorio, kad pradėtame darbe uždėjimo blaivumo draugystės vardan Marijos nēpasilptų. Ir Shenandorio draugystė tegul drąsiai susitveria ant pamatų broliszkos pagelbos. Mokestis yra paskirtas po 50 centų ant mėnesio, įžengtinių nėra imama. Pamatus draugystės padavė kunigas Žebrius ir ketina visados pridūti rodą panašioms blaivumo draugystėms. Didelei reikia džiaugtiesi, kad tarp lietuvių pradeda užginti blaivumo draugyszių daugelis, nės svetimtaucziai jau seniai turi gražiausios blaivumo draugystės, vieną kartą atgyję lietuviai, turime viltį, nepasilps gražiausame darbe.

Svetis.

— *Forest Cityje* lietuviszkoje parapijoje yra 527 lietuviai. Tarp lietuvių szeimynų yra 78. Jaunų lietuvių užaugusių nēzenotų 268.

Naszlė — — — — 1
Mergaiczių užaugusių 5
Vaikų, mažiaus 15 metų 97.

Forest Cityje lig sziolaik lietuvių daugiaus, kaip lenkų ir slovakių, todėl galima tikėtis, kad pradėjus lietuviams statyti Bažnyczią ir szie paskutinieji prisidės, nės lietuviszkas kunigas gali susisznėkėti su lenkais ir slovakiis. Yra apmislyta, kad jei ir niekas nepadėtų lietuviams statyti Bažnyczios, tai visgi 346 lietuviszki vyrai be apsisunkinimo sav pasistatys tokią Bažnyczią, kokią norės; žemė jau yra nupirkta ir apmokėta pilnai. Kasoje parapijos yra apie 400 dolerių. Dvasia lietuvių stipra. Ant mitingo

Forest Cityjo 29 Sausio buvo i 200 vyrų. Northveste 30 d. draugytė szv. Stanislo-vo per prisiraszymą nau-ju šanarių pasidvigubavo. Labai linksmu, jei kur atran-di lietuvius nepagadintus per suvedzotojus, bjaurios tara-daikos ir t. t., tokiose vietose lietuviai guvus ant dvasios ir pilni gerų užmanymų ir jei ką pradedą daryti, be nepakajų ir ant didžiausio sav džiaug-mo laimingai užbaigia.

Kun. J. Žebrius.

— Forest City, Pa. Vasa-rio 4.

Gūdotinas Redakt.!

Praszome patalpinti siaų korespondenciją *) i savo laik-rasztį „Vienybe Lietuv.“

Draugystė skaitinyczios v. M. Voloncziausko da gyvūja 21 diena Spalių, buvo dr. mėne-sinis susirinkimas (mitingas), ten buvo snekėta apie knygų skaitymą bei laikraszczių, visi nutarėme skaityti ir nepaliau-ti skaitę „Vienybę Liet.“, „Lietuvą“, kurias iki sziam laikui skaitėme; taiposgi isz-siraszėme ir „Apzvpłgą“ dvi nedėlinį laikrasztį iszeinantį Prūsuse; žodziu sakant, jau turime tris tikrai lietuviszkus katalikiszkus laikraszczius, o ne tokius, kaip aptemus „Saulę“, kurioje randasi tiktai vieni blevisgojimai, todėl nu-tarėme ne tik ką ne skaityti, bet nę i savo rankas nebepa-imti ir i mokslinę nebenesztį, kaip kokią pikta limpanczia ligą.

Mieli broliai! seniai jau mums czėsas pamesti tą nū-dijantį laikrasztį. Prisiziūrė-kime tam pasmirdu-siam zydiszku skvernų drais-kalui, žėdname numeryje rasi-

*) Tą straipsnį talpiname tik isz-pildydami Dr. norą, bet tolesniai pa-naszių (ant „Saulės“) straipsnių ne-talpinsime, nės jie dėl „Vienybės“ yra neatsakanti, todėl perpra-szau tautiecius, jei kurio noro ne-iszpildziau ir neiszpildysiu R.

me tai ant „Susivien“, tai ant kunigų musų vadovų, visokias pliovones ir malevones; gal da-ne vienas turite tą numerį, ku-riame randasi jautis su ragais kunigo pāveiksle. Paklausiu, ką mums padarė tas kunigas arba „Susiv.“ szlekto ar ką nū musų atėmė ar pavogė ar iszplėszė darmai?

Nieko, o tas szirsziu avilis drįsta taip paszkuditi kunigus. Nori vierik, o nori nevierik i „Susivien.“, nori prigulėk, o nori, gali ne prigulėti, niekas tavę nemusza i sprandą, kaip priezodis yra: valnam valia, o iszganytam rojus, tai taip ir czia. Na kam mes dar snau-dziame ir neprasiблаivome, ar jau mes pametėme savo visą protą, kad tam snargliu dėdei dūsime už nosių vadziotis ir musų vadovus kunigus bjau-rinti ir „Susivien.“, kuris dėl musų ir musų tautos pakėli-mo taip yra geru. O kad ne sulauktų gerų metų tas latras (žinoma Baczkauskas) isz-dziut smegenis su savo drais-kalu.... Prisiziūrėkime mes „Saulės“ N 4, kaip der-gia ant kunigų. O broliuk manó, sakau asz tav, nederk ant kunigų, ba kaip gulėsi ant smertelno patalo, ne sulauksi tada kunigo, ale velnią pama-tysi, lupantį tavo duszią su ka-nebėku, o jeigu mes skaitysime draiskalą, iszsimokime visokių melagisczių, apgavimų, vagis-czių, paleistuvisczių ir sziaip visokių piktadejysczių. Paziu-rėkime N 3. ko tas nori dur-nius isz Gloverso nū „Susiv.“ ir kunigų rėkia plusta kaip varna iszižiojes, nebežino nei pats už ką, bile tik plusta. Na, na, rėk ir plusk kiek ta-vo koserė gali ir ant tavo po-nas velnias duszios jos, kaip rabinas ant kuilių. — Mieli broliai! ar gi mums ne sarma-ta skaityti tą pasmirdusią szė-toniszką smarvę ir apkalbų paversme laikrasztį, argi mes negalime už 2 doleriu turėti geresnių laikraszczių, kaip tą

szlūtą „Saulę“, ale ką czia mums daug apie tą Taradaiką velnių dėdę, kaip jisai pats savę vadina ir raszinėti.

Žinoma, kad latru buvo, lat-ru ir liks, o taipo latru ir pa-stips, sugūdone vardan komi-teto. S. J. Markauckas.

Pasiszventimo dalykas

Gūdotinas kun. J. Žebrius, negana kad, apleidęs Lietuvą tėvynę isz meilės dėl jos, dar-būjasi czia, nežiuredamas ant hegėdės „Saulės“, kuri su pa-dukimu jam garbę plėszo, isz-mislinėdama ant jo nebutus daigtus, ant lietuviszkos dir-vos su apasztaliszku pasi-szventimu netik žodziu ir plunksna kiek įstengdami, bet ir savo kiszeniu, nors pats yra biednas ir neturi savo parapi-jos. Neminėsiu jo smulkes-nių aukų, bet tik pasakysiu, kad sukrapsztęs visus centus, paaukavo i „Susivienyjimą“ ant lietuviszkos reikalų visą szimtą dolerių (\$100), už ką užsitarnavo, pagal „Susiv.“ konstituciją, ant „Susiv.“ garbės šnario. Dieve dūk jam sveikatą! Tegū pasidi-na skaitlius garbės šnarių! Pradžia yra, kuri darbą gai-szino. R.

— „Lietuva“, N 5 užkerta gana asztariai „Vien.“. „Vie-nybė“ galėtų jai lygiai atmo-kėti, o gal dar ir geriau, bet dėl broliszkos vienybės nu-kentės paaiszkindama tik tai, kad A. Pavlovskis, kuris pa-raszė apie atsitikimų A. P. Arkansase, negalėjo buti jo-kios teatraliszkos dr. Chicago-je šnariu, nei tverėju Balti-morėje szakų M. Dr., nės mes dasizinojome isz tikrų szalti-nių, kad jis jau penki metai kaip Teksūse gyvena, tadgi „Liet.“ tegū neplėszo gar-bės nekaltiems žmonėms.

Dėl vietos stokos negalima buvo patalpinti apie prisira-sziusias prie „Susiv.“ naujas

kūpas ir pavienius. Apie tai bus sekancziame numeryje.

Broliai Lietuviai!

Baczkauckas žviėgė kaip meitėlis apsiputojės per savo „Kiaulę“ per praszau („Sau-lę“) ant kunigo J. Žebrio, kad jis yra maskoliszku szpie-gu, bliaina kaip ožys ant „Susivienyjimo“, giria laik-rasztį tariama „N. Gadynę“, kuri yra tikras anarchistas, mindžiojantis po kojų netik visą krikščioniszką tikėjimą, bet ir patį Dievą; o ant galo plusta ir ant to, kad Ameri-kos lietuviai pradėjo dėti pi-nigus dėl iszdavimo brosiurų, kuriose bus apskelbta masko-lių tirionybę po musų szv. Lietuvą.

Argi isz to mylimiausi bro-liai lietuviai dar ne supranta-te, kas tai yra per bjaurybė Baczkauckas su savo „Saulė“?

Jis yra pasiutęs maskolių szpiegas, lenkų samdinėkas ir szėtono pasiuntinys, nės pju-do lietuvius ant savo didžiau-sių darbinjų — prietelių, szmeisdamas jūs, ardo tarp lietuvių susiriszimą ir brolys-tę ir, skaitydamas savę kata-liku, giria ir riszasi su mirti-nais neprieteliais netik visó ko katalikiszko, bet ir die-viszko; periszkadija lietu-viams apskusti svietui mas-kolius, kurie mus pjauna, nės nori, kad tik lenkai naudotusi isz musų brolių pralieto krau-jo, ba lenkai beveik jau visai pasaulei apszaukė, kad Kra-ziūse buvo lenkai iszpjauti ir nori, kad taip pasiliktu, t. y., kad lietuviai tylėtų.

Gėda mums broliai lietu-viai, kad mes esame dar taip tamsus, ir arti matanti, nės laikome ir szildome savo an-tyje gyvatę, kuri musų kuną ir dvasią savo nūdais žudo!

Tikras Lietuvis.

Grozybė ir nauda

„Susivienėjimo“.

„Susivienėjimas“ yra perlas gražiausias, kokį tikrai galima atrasti ar išmislyti. Toks „Susivienėjimas“, kaip dabar kad yra, iš Amerikos ir, galima sakyti, visos pasaulės lietuvių, daro maloniausius brolius. Holandija, budama po Ispanijos jungu, kad pajuto savo nelaimę ir bjaurią vergiją, pastanavyjo tą jungą numesti, o dėlto susivienėjo žmonės anos karalystės, susiriso labai didžios meilės ryšiais ir pasirodė, kad tas buvo jų išganymu: per vienybę — įgyjo liūsybę!

Po kare, pabėgus Ispanams, sugydzius visoms romoms uždūtomis neprietelių, pradėjo laiminga šalis skinti vaisius iš savo darbo. Suprato visi Holandijos žmonės, kad vienybė jų išgelbėjo, todėl ant amžinos atminties, pradėjo spaudinti pinigus, paraszė sžitūs žodžius pagiriančius vienybę ir sutikimą: *Concordia res parvae crescunt, discordia maximae dilabuntur*, liet.: Per sutikimą maži daigtai išauga, per nesutikimą ir dideli pragaiszta. Taip mus, mieli lietuviai, „Susivienėjimas“, koks dabar yra, visus sujungia broliškai vienybės ir meilės ryšiu, o per tai mums dūda didelę stiprybę. Kiti lig šiol laik negali dar suprasti szios gadybės esancio Amerikos lietuvių „Susivienėjimo“, bet norintiems aiskius yra tas „Susivienėjimas“, o ir apie jį dazinti nemaz nesunku, kadagi daugelyje miestų jau randasi po burelį tos didžiosios draugystės „Sus.“, o pavienių bus galima rasti visūse Suvienytų Valszczių valdybose. O nesunku kiekvienam gauti ir konstituciją tos garbingiausios draugystės, kurios tuktancziai dėl norinczių yra atspaudinti. Szio mis dienomis

Amerikoje nėra geresnio užmanymo ir naudingesnio darbo, kaip susitraukti visiems vienan ryszini broliškai, vienan didelėn „Susivienėjimo“ draugystėn. Teisybė szia dien kraujas pralietas Krazieczių mūsų brolių, szaukia atmonijimo nedoriems tironams, bet ir kersztą galime padaryti tikrai vien per Suvienytą *Balsą* visos Amerikos lietuvių ir szitame atsitikime mes aiskiai suprantame, kad be „Susivienėjimo“ esame silpni ir mūsų balso niekas neiszgirs. Daug yra priezasczių, kurios szia dien prituri brolius mūsų „Susivienėjimo“. I. Tikėjimas katalikiszkas mūsų „Susivienėjimo“ padėtas, kai po pamatas, ant kurio statosi rumas — vienybės lietuvių; aiskiai nurodo konstitucija, kad dėlto, jog lietuviszkos tautos daugumėn to tikėjimo, tautieciai, negalėdami apsieiti be tikėjimo remesi ant to, kuris mūsų tautoje yra daugumu — vieszpatauja, o tokiūm be abejonės yra katalikiszkas tikėjimas. Tas pirmas dalykas, yra krislu akyje lietuviszkiems protestonams. Bet tikrai supratus, tikintiems protestonams nėra periszkadodėtis prie szito „Susivienėjimo“, nės jiems dūdasi iszlyga per „Susivienėjimo“ prezidentą, taip, kad ir jie nemainydamis tikėjimo, gali dėtiesi prie katalikų „Susivienėjimo“ kas link darbų abelnai tautiszkių, o tokiais yra mokestis ant reikalų abelnų lietuviszės ir nauda isz posmertinės kasos, taiposgi isz moksliszkių knygų, atspanditų kasztais „Susiv.“, o ir kitokios spēkos, kaip mokslas, dovanos, rasztai isz szalies protestonų visados gali buti naudingi lietuviszškai tautai. Bedieviai priesz katalikiszka „Susivienėjimo“ pamatą visados tur kariauti ir kariaus, ir „Susivienėjimas“ su bedieviais niekados negali turėti jokių derybų.

2. Kodėl tuli lietuviai kaip svletiszki, taip ir dvasiszki kariauja priesz „Susivienėjimą“? to nėvienas nesupras be mazo paaiszkinimo. Konst. § III sk. 2 sako: *Visos draugystės ir pavieniai turi rupintis prigulėti prie vietinės lietuviszkos parapijos ir isztikimai pildyti jos reikalus*. Ar gali rastisi, nors vienas kunigas, kad po tokiam liepimui konstitucijos, kuria regimai naudinga ir geistina pacziam kunigui, galėtų sakyti, ką priesz „Susivienėjimą“, atremtą ant tokių pamatų? Czionai suprantama, kad yra ipatinga veislė lietuviszkių kunigų, kurie stovi ne savo vietoje — szitas gaivalas negali turėti nieko su gerumu sąnarių savo parapijos, kadagi budamas kunigo vietoje ne to jieszko, ko reikalauja paszaukimas, o isz užimamos vietos kito nereikalauja, kaip padarymo savgyvenimo. Ant tokių lietuvių neprivolo paisyti.

3. § III, 4. *Doriszka nupūlusi sąnari vietinė draugystė rupinasi pataisyti supagelba vietinio kunigo*. Visi paszlemėkai, kurie, budami doriszka nupūlę, o nenori pataisyti, bažnyczios neklauso, tie vėl tur buti prieszingi „Susivienėjimui“, nės tas reikalauja pasitaisymo; czionai vėl susitinka, kaip matome, kirvis su akmeniu! Nedyvai todėl, kad doriszka nupūlę lietuviai, taip smarkiai kariauja priesz mūsų „Susivienėjimą“. Todėl toks szitos doriszka nupūlusios bandos vadas senelis Dėdė Taradaika, niekaip negali nusiraminti, matydamas, kaip isz jo prie globaties, kuris tikrai atsikelia dvasiszka, bėga nupurtydamas rankas. Todėl gavinancziųsi dvasiszka lietuvių girdėti balsai, kaip susitardami ginasi mūsų paszvinkusios Taradaikos, kaip draugystės nusprendžia nedaleisti skaityti apraszimų negražių

paleistuvyszczių. Lietuviai nebenorėdami bebraidžioti po purvus paleistuvystės, bėganū suvedžiotųjų, o kurie lig šiol laik isz to sav darė biznį, gatavi butų persiplėszti, bile bėganczius nuturėti, nės mato kad paleistuvystės patrovos jau nebegriž pasiimti ir tūm jiems nebenesz pelno. 4. Dar girdėtis, kad nekuriems priezastis yra trauktis mūsų „Susivienėjimo“ dėlto, kad moterys ir mergaitės gali prigulėti prie „Susivienėjimo“. Czionai vėl broliams paaiszkinu, kad isz pradžios ir man matėsi kaip ir nesmagu, rodėjo teturėti „Susivienėjime“ vien tikrai stiprus, žalius kaip ūžolai vyrus, bet permislijus, kad ir stipriausias kas butų, neužilgo suvys, kaip szienas, kaip rudenyje lapelis, o syla ir stiprybę ir jaunam galima greitai prarasti, supratau, kad ir silpnos moterys, jei dės menką savo skatiką arba dūs dovaną ant lietuviszkių reikalų — vis bus gerai ir lygiai naudinga lietuviszčiai, kaip dovanotų koks milžinas. Prieto lietuviszčiai vėl nemaža nauda, jei ir moterys naudosis isz „Susivienėjimo“ kasztais iszdātu knygų ir vaikus augins supratime lietuviszkių reikalų. O kad moterys dės ir gaus posmertinę vis tai vieniems ir kitiems, vyrams ir moterims lygi bus nauda. O kad kartais „Susivienėjimas“ nepalikėtų silpnėsiu per moteriszkius sąnarius, arba kad maiszytusi po seimus, galvą sukdamos lietuviszkiems senatoriams, tai matoma yra, kad lig tam niekados neprieis. Kaip buvo taip ir bus visados mūsų „Susivienėjime“ viriszkos sylos. Moterims nereiks po seimus važinėti, kad jų iszmintingi vyrai viską atliks. O mergaičių nėra ko bijoti, nės jos tarp vyriszkių, kaip saldu myno stikle vandens laszelis. — O jei atsirastų kokia tvirtai iszmintinga moterė, kodėl

neklausyti jos, jeigu geresnę teisybę pasakytų ir už vyrą. Todėl dėl moterių, kurios rązosi draug su savo vyrais prie „Susivienijimo“, kada tokios esti tikrai išmintingos, gūdomos savo vyrus ir degdomos karszta tėvynės meile, nenori pasilikti užpakalyje, o trokšta draug mokytisi ir szelpti grasziu lietuviszkus reikalus, kaip suprantama, apsigarsindamas priesz visą svieta, jog stoja į taip garbingą „Susivienijimą“, jo netik nepažemina, bet dar išaugszkina ir garbingesniu daro, kaip patį „Susivienijimą“, taip ir visą lietuviszką tautą. Paimkime dabar „Susivienijimą“ jau išaugusį deszimteriopai: szia-dien turime sanarių apie tukstantį, deszimteriopai pasididinus turėsime 10,000, o ant tiek pasididinti labai pigiai gali. O jei užsidektų mūsų szirdys karszta tėviszkės meilė, greitai galėtume turėti ir 100,000, tada teisybę nei pinigai nebepereitų vienon kason, nei nebeisztektų vieno sekretoriaus, bet koks būtų vaisius! Vienių metinių mokeszių įeitų 50,000 dolerių. O jei iszkarto ant metų užmokėtume po \$1, tai pradžioje metų jau gulėtų 50,000 dol. dėl posmertinių, o mokame \$100, tai būtų galima, 500 numirus, visiems iszmokėti ir ne reiktų daryti nėjokio rinkimo, ir mažas tebutų darbas ir didelė nauda. Tada lietuviai galėtų Amerikoje prisipirkti žemės, uždėti szkalas, ir dar daug liktų pinigų dėl pagelbos Lietuvoje likusių brolių. Vienu žodžiu „Susivienijimas“ mums szviečia kaip skaisti auszra, parodanti gražią dieną. Todėl broliai viską greičiausiai riszkimės vienan ryzsin, vienon „Susivienijimo“ draugystėn, kad greičiaus įvyktų dėl mūsų gražios dienos....

Mylėtojas Broliszko „Susivienijimo“.

Ar daug Lietuva turi patrijotų?

Vardas „patrijotas“, tikroje žodžio prasmėje, tinka abelnai ir įpatingai isz lietuvių tam, kuris myli savo tėvynę aktyviszkai, realiszkai, t. y., mylia nevien jausmais ir žodžiais, bet ir darbais; kuris dėl jos naudos, jos garbės, jos laimės aukauja savo asabiszkus ir lūmiszkus interesus; kuris, pats laimingas, nedrįsta vadinti savę tokiu, pakol jo motina — tėvynė nelaiminga, pakol ji dusauja ir vaitoja ant baisiausių maskolių tortūrų; kuris su džiaugsmu ir didžiausiu pasigėrėjimu deda darbo ir turto aukas ant jos altoriaus; kuris prakaitaudamas dėl dūnos kashio, silijosi palengvinti jos jungą; kuris pats trokšdamas padūda jai nors laszą vandens ant atsigaivinimo; žodžiu, patrijotas, kaipo ženklas placzios meilės, yra vardas szventas. Ir laiminga ta tėvynė, kuri turi skaitlingus patrijotus. Nedaug galima szčiuse laikuse tokių tėvynių priskaityti, iszėmus valstijas Amerikos ir nekurias kitas respublikas, kuriose įvairios gentės turi lygias tiesas ir nesismaugo su įnirszimu viena kitos, visur vieszpatauja pilnas egoizmo natijonalizmas; o patrijotai mūsų vietinių kankintojų russkių — totorių yra ultraegoistai arba tiesiai — mizantropai ir anthropofagai, žmonėdziai, nės jų patrijotizmas ne tame, idant rupintiesi nors apie savūsius, viengenczius, bet idant smaugti, naikinti visus svetimus gaivalus, pakliuvusius į jų tinklus.

O gi mūsų tėvynė, kazokų plakama, ar daug turi tikrų patrijotų? Patrijotų tėvynė mūsų turi daug: beveik kiekvienas jos vaikas vadina savę patrijotu, tik nelaimė: vieni, vietoje traukti bjaurią sziaurytinę gydrą, russų jungą, nū jos sprando, patys lipa jai ant kaklo ir smaugia ją ir be to

uždususią po sunkumu tos gydros, pina jai kojas, kurių kečiai bemažko ne siekia žemės isz to paties sunkumo, traukia ją, galima sakyti, ant slidės ledo ne girdėto jai szokio szokti, nors jai ir ant kietos vietos stovincziai kojos linksta. Tokiais yra tie, kurie imasi už tokių tikėjimiskų ir draugijiszkų reformų, kurios, vietoje simpathijos ir pritarimo, sutinka didžiausį prieszinimąsi, uždega naminę kovą; kurie, vietoje kovoti už tėvynę, kovoja su jos gelbėtojais — su savo broliais, ir tokiu budu surisza rankas ir sav ir kitiems tame laike, kada reikalai tėvynės jieszko nū tėvynainių visatinio sutarimo, kada prieszai ne artinasi, ne už durų, bet viduryje mūsų, viduje triobos mūsų — tėvynės ir smaugo, pjauna mus ir tai ne asztriais peiliais, ale mediniais pjautuvais, atbukintais įnagiais dėl padidinimo mums kanczios. Pikeziausimiszko gyvuliai, įpūlę į vieną ir tą patį povojų, tampa, taip sakysiu, draugais pasitaisę viens kitam padėti iszsitraukti isz prapulties; jie. reformatoriai ir revoliucionieriai, randa pasigėrėjimą esti brolius tūmet, kada nė tik sėdime, kaip vilkas su lape, vilkadūbėje, bet, ir tūmet, kada mus mūsų kankintojai jau basliais vialia(musza). Prie ko tokius mūsų tėvynainius ir brolius begalima prilyginti? Kiti vėl, ar tai noroms ar nenoroms, pasitraukę į szalį nū tėvynės, aimanūja, rankas narsto, matydami ir girdėdami jos kentėjimus, vienok ant pagelbos jei nesiskubina. — Tai bobiszkas nusiminimas arba baiksztumas. Daugumas ginesza jungą, velka tą draskančią gydrą ant peczių savo sudidžiausia pakara ir kautrybe, kakindamiesi dejavimais, vaitojimais, ir neperstojencziu aszarojimu. Vienok viltis drutinas, džiaugsmas didinosi:

tikras patrijotizmas tarpe mūsų tėvynainių vyriszkų ir moteriszkų gigantiszkai auga, patrijotai dygsta, kaip grybai po sziltu lietum, skaitlius jų didinasi ne dienomis, bet valandomis ir minutomis. Iszsisklaidziusieji po pasaulę vis drąsiaus imasi už gelbėjimo savo motinos — tėvynės; *) visoki novatoriai, reformatoriai ir revoliucionieriai pradeda persitikrinti, kad skaldydami tėvynę į įvairias partijas labjausiai silpnina jos sylas, didžiausiai kenkia jos vienojimuisi isz po jungo, jos jieszkojimui savo tiesų. Visi abelnai ima suprasti, jog tikėjimas dėl tėvynės mūsų, dabartiname jos padėjime, yra druta lazda, ant kurios pasiremus, ji tik ir turiasi ne suknučius po jungu, ir jog, isztraukus jei tą lazda (ką ir negalima) pirm, neg bus nuverstas nū jos peczių jungas, ji, be abejonės, sugnieszta ir ant amžių nebesikeltų.

Isz tikro, kas nori prisidėti prie gelbėjimo tėvynės, kas nori vadintiesi patrijotu ir tėvynainių, tas turi prisitūrėti nū dykų ir ne ant ko nepasiremanczių užpuldinėjimų ant tikėjimo, kuris, kaip minėta, yra tvircziausia parama tėvynės mūsų, o užpuldinėjimai kelia broliszka karę. Kas to nedaro, tas nevertas ne tik vardo patrijoto, bet ir lietuvio.

Galima tikėtis, kad Lietuva sulauks, kada jos vaikai, padėję ar ant laiko, ar ant visados, tikėjimiszkas ir draugijiszkas reformas, suvienytais sylomis, prie politiszkų permains Europoje, isztrauks ją isz gydros besotiszkų nasrų ant savo garbės ir laimės, jei Russai neperstos mus kankinę ir ne sugrauzis mums mūsų tiesų, jei pirmiaus pat-

*) Lietuvoje patrijotiszkos kūpos ir draugystės, kur galima, atvirai, kur ne, paslaptomis gimsta viena pirmiaus kitos.

rukis isztempta striuna musų kantrybės, kaip jie atmainys savo ne žmoniszka su mumis apsjimą.

Ant galo, kiekvienas tėvynainis ir kiekviena tėvynainė, kur ir kūr nebūtų, kūr ne užsiimtų, turi tapti tikru patrijotu, tikrą patrijotką, jei jaučia meilę prie savųjų, jei turi viltį iszliūsavime tėvynės, jei nori buti priimtu resp. priimta į jos mōtiniszka prieglobstą ir trijumhavoti su jos gelbėtojais. Yr prakeiktas tas tėvynainis, kuris plėšo savo vaitojanczią ant torturų motiną — tėvynę, kuris drįsta stoti į eiles jos kankintojų arba įstojęs, jose pasilikti.

Vienas.

Prisiusta.

Chicago 20 d. Sausio.

Perskaite ilgą straipsnį „Apie Lietuviszkas Kolonijas“, patilpusį jusų laikrasztyje 21 d. Lapkriczio 1893 m. matome, jeigu mes ant jo neatsakysime, musų advertaizas neatnesz mums didelės naudos. Artikulas buvo parasytas žmogystos, kuri neturėjo drąsybės parasyti po savo straipsniu savo vardo.

Pirmiausiai mes praneszame, kad žemės turime dėl pardavimo netik Arkansoso valstijoje, bet ar Wisconsin'o, Jowos, Minnesotos, S. Dakotos, Mebraskos, ir Kansaso. Kada buvo laikytas lietuviszkas mass-meetingas tam miestelyje, mes davėme iszsirinkti žemę dėl jusų vienžemių kolonijų visūse augszoziau minėtūse stētūse. Ant to meetingo buvo iszrinktas komitetas dėl isztyrimo ir iszrinkimo atsakanczios vietos dėl kolonijų. Jis tai padarė ir ant sekanczio meetingo praneszė, kad jis apžiūrėjo daug vietų ir nerado geresnės ir labiau atsakanczios link oro ir grunto vietos, kaip Arkansas'o Lanky Countūse. Mes iz savo pusės butume lygiai noringai pardavė žemę kitūse stētūse, kaip ir Arkansaso. Mes lindyjome, kad komitetas negavo nū nusų nei vieno cento, bet jis rupinasi vien tik dėl labo ir gero savo tautiecių. Jusų korespondentais savo straipsnyje padėda vardus ir adresus tulos partijos, kuria jis patvirtina savo pažvalgius. Mes matome tas žmogystas ir atradome, kad korespondentas neturėjo tiesos vartoti jų

vardus dėl paspyrimo savo nūmonės ir Mr. John Kmita padarė paaiskinimą, kurį norime, kad jus apgarsintumėte. Kad komitetas iszrinko geriausią žemę pagal savo nūmonę, patvittinai tai, kad trys isz jo nusi-pirko ten grunto, o vienas isz jų M. J. Butkus, gyvendamas tenai, dūda gražias žinias ir pranesza, kad pas-kutinime mėnesyje į dvyliką vyrų atvyko į ten, visems labai patiko ir apsipirko. Liudyjimas tų vyrų yra isztikimesnis, negu jusų korespon-dento, kuris nežino apie ką szneka ir nei matyte nematė minėtos žemės. Jeigu jusų korespondentas szneka apie geltonąjį drugi to distrikto, isz-sistato savę ant jūko, nės tenai ta liga gali apsergti tiek, kaip ir Ply-mouth'e, Pa. Iszrinta vieta nėra slėniszga ir szlapi, bet angszta, sau-sa ir turinti ganėtinai sveiko dėl gėrymo vandens. Dėl persitikrini-mo, kad tenai sveikas oras, gali ko-mitetas gauti metinius officialiszkus praneszimus isz randavo offiso Wa-shington'e D. C.

Union Land Company
per P. L. Peterson.

Pajieszkėjimai.

Pajieszkau savo draugo Jono Kubiliaus, kuris tris metus buvo Kan-sas City, o dabar nežinau kur dingo. Jeigu kas apie jį dažinotnėte arba jis pats norės atsiszaukti praszau dūti žinią ant szio adreso: Mr. Stanislov Vaitkevyczia 495 Grissens st. Portland Oregon.

Asz Matijoszius Szinderaitis pajieszkau savo brolio Jurgio Szinde-raiczio, jei kas apie jį žino, ar jis pats tegul dūda žinę į rėdystę „Vienybės Lietuvnių“.

Užmokėjo Už laikrasztį.

„VIENYBE LIETUVNIUK“.

V. Akrimovicz Presidio	„1,00
S. Abramaviczia Milwaukee	„1,00
J. Kovniokis Nanticoke	„1,00
Chas Herer S. Boston	„1,00
K. Juszka Chicago	„1,00
J. Jakobovski Scranton	„1,00
J. Szimkus Clifton Heighto	„2,00
M. Szlakis Mc Kees Rocks	„1,00
A. Maslauckas Plymouth	„2,00
J. Machnis Shaft	„1,00

Kningos

pargabentos isz užmarės:

Maldų knigos,

Aukso Altorius, arba Szaltinis dangiezku skar-bu 2.25c., 2.75c., 3.25c., 4.00c., 4.50c., 5.00 ir 5.50c.

Senas ir naujas Aukso Altorius	\$2.25 ir 2.75c.
Garbe Dievoj ant aukstybės	„ „ „ 2.00c.
Balsas Balandėlis	1.25c., 1.50c. ir 2.00c.
Kninga gleimių arba Kanticzkos	„ „ 75c.
150 Psalmu Dowido karaliaus ant pavelkelo kanticzkų	75c.

Istorizkos dvasizskos įtalpos knigos,

Gyvenimas Vieszpatis Jezaus Kristaus,	75c.
Istorija seno ir naujo istatymo su abrozėl.	25c.
Istorija seno istatymo	„ „ 35c.
Gyvenimas Marijos	„ „ 25c.
Mėnuo Szvencziuos Marijos Panos	30c.
Sopulė Motynos Dievo	„ „ 30c.
Evangelijos be apdarų 75c., o su apdarais 1.25c.	
Gyvenimai Szventųjų, ant visų metų koznos dienos, pirma, antra, trecia ir ketvirta dalis už kozną dalį po	75c.
Gyvenimas szv. Benedikto Labro	10c.
Stebuklai Dievo Szvencz. Sakramento	40c.

Istorizkos knigos qvietizskos įtalpos

Istorija Lietuvos	„ „ 50c.
Trumpa senovės Lietuvų Istorija	30c.
Aplinkraaztis kun. Petravycziaus į Vilniaus dšlakonytės kuningus 1870 m.	10c.
Už ką mes lenkams turime buti dėkingi arba nedėkingi, graži knigutė kurioje aprasyta visi musų prietikiai su lenkais nū pat krikazto Lietuvos	5c.
Žiponas bel žiponė	„ „ 50c.
Žirgas ir vaikas	„ „ 25c.
Vytautas didis Lietuvos kunigaisztis	40c.
Aplie senovės Lietuvos pilis	20c.
„Auszra“ keturių metų pukišėse apdarėse po \$1.25 kninga, visas perkant	4.00c.

Knigos poetizskos.

Senkaus Jurgis	„ „ 25c.
Vitolioranda, pukiš poematas isz senovės lietuvų gyvenimo, 2 knigos	1.25c.
Dūnelaczio pavaszario linkamybės	15c.
Konradas Valenrodas	10c.
Tėvynizskos gleimės	5c.
Jākaunos dainos	„ „ 5c.
Naujos dainos	„ „ 10c.
Birutės dainos	„ „ 10c.
Tėvynainių gleimės	„ „ 40c.
Pirmutinė degtinė vartytojas puki komedija	10c.
Ponas ir Mužikai, Drama penkiose permalnosė, parasyta Aleksandro Gužuczio,	20c.

Apyzakos.

Falangos Juzo, linksmi skaitymai	25c.
Kas telybė tai nemelas pukiš apysakėlės isz lietuvų gyvenimo	20c.
Pajudikime vyrai žemę, puki apysaka parasyta patrijotizskoje dvasėje pagal vengrizzką pono A. isz B. autoriaus knigutė „Kas telybė tai ne melas	25c.
Žiemos vakaro adynėlė, vokiazskom raidėm	30c.
Mužikėlis	15c.
Vaikų knigėlė	„ „ 25c.

Mokslizski rankvedžiai ir kitokios knigos

Lietuvizska Gramatika parasyta kunigo Mikolo Miežinio	50c.
Abėcėla	30c.
Elementorius Lietuvizskas	15c.
Kninga dėl iszsimokinio rokundų	25c.
Kninga dėl iszsimokinio visasvietinės kalbos	15c.
Aplie buvimą Dievo	10c.
Grieszninkas priverstas metavotis	15c.
Pamokėlai apie trusę	5c.
Talmudas ir musų žydai	10c.
Szkalė su kalba	25c.
Prieszauszris	20c.
Kaip įgyti pinigų ir turtą	25c.
Girtybė	10c.
Genių dėdė, graži pasakutė kur iszrodyta, kaip labai svetlę slogina maskolių valdžia	10c.
Trumpa peržvalga Lietuvystės darbų Amerikoje 20c., dėl perkupczų po	10c.
Kalendorius ant 1899 m. 25c. ir ant 1890 m.	25c.

Įvairios dvasizskos knigos,

Filoteas arba kelias į maldingą gyvenimą	50c.
Pokilis Szventųjų	15c.
Izguldimas metiniu szvencziu labai naudinga knigėlė	10c.
Mokėlas Rymo kataliku	50c.
Kas yra griekas?	20c.
Nekaltybė	30c.
Vartai dangaus	20c.
Pekla, arba amžinas pragaras	1.00c.
Arielka yra nūdat; su ilustracijomis	40c.
Garsas apie baisybes Dievo sudo	35c.
Raktas į dangų	20c.
Didžioji nedėla	5c.

Kaip Sumeniją nuspakajti	20c.
Vadovas į dangų	50c.
Prisigatavojimas ant smerczio	50c.
Draugija dėl duszių	5c.
Lietuvizskos miszios	10c.
Visoki Abrozėliai su maldėlėmis po 5centus.	

KNINGOS ECONOS SPAUSTUVĖS.

Lietuvos Istorija, nū seniausių gadynių iki Gediminui D. L. K., parasyta 1850 m., Simano Daukanto. Kninga pirma, gaunama už	1.50c.
Budas Senovės Lietuvų Kalėdų ir Zemaiczų parasytas Simano Daukanto, gaunamas už 1.00.	
Istorija Katalikų Bažnyczios,	1.00.
Europos Istorija su žiamlapiais	50 ct.
Lietuvizskos DAINOS isz visur surinktos	200c.
Pasakojimas Antano Trelininko paraszė vysok. Zemaiczų Motiejus Valancziuszkas,	25 ct.
Ponas Bartkus, paraszė kun. A. Burba,	20 ct.
Dievallis, apysaka szios gadynės	1.00 ct.
Aplieka Dievo	„ „ \$1.00.
Aukso Verszis, labai puki drama	„ „ 20 ct.
Boleslawas arba antra dalis Genowefos	30 ct.
Du pukiš apaszymai apie nedorybę zydo ir piktą augynimą wajku	\$1.00.
Eglė, žalczių karalienė ir iszgriovimas Kauno pilies 1382 m., du pukiš dramatai parasyti Aleksandro Gužuczio,	25c.
Istorije gražios Katrukos ir jos visoki	„ „ atsitikimai 10c.
Istorije apie gražą Mageloną, dukterį karaliaus isz Neapolio ir apie Petrą kareivį	40c.
Istorije isz laiko Francuzkos	„ „
„ „ valnos Afrikoj	30c.
Istorija Septynių Mokintojų ir Lietuvio Sapnas	50c.
Jurgis Mikoslawickis	80c.
Juozapas Koniuszewskis, arba kankinimas Unijotų po valdžia maskoliaus	50c.
Konstitucija dėl darbinįkų	10c.
Namelis pustelniko	75c.
Nedorybes Rymo Ciesoriu, istorije isz laiko	80 ct.
„ „ ponawojimo Nerono	80 ct.
Pukiš apaszymai tikru atsytikimu isz	„ „
„ „ czeu wajnos 1383 metu	40 ct.
Prawadnikas angelizskos kalbos neabdar.	\$1.00
„ „ abdaritas	\$1.25.
Pukiš apaszymas apie Lietuvą	\$1.00.
Rinalda Rinaldinas	„ „ \$1.50 ct.
Senowes apaszymas apie Dukterį	„ „
„ „ Filypo Karejwio	50 ct.
Sumyszymas arba bajme tury dydeles akis	„ „
Tykra telybe isz Suwaiku gubernijos	15 ct.
Szwiesa Dievo	65 ct.
Titkus Perų Karalius,	25 ct.
Užystanawik ant to geraj	50 ct.
Witas ir Korynna istorije isz laiko persekiojimo Bažnyczios S. per Deoklecijana	95 ct.

Lenkizskos kningos

maldų pargabentos isz užmarės.

Westchnienie duszy pobożnej, zbiór nabożeństw i pieśni z przydanem Drogi krzyżowej, Gorzkich żali i psalmów „ „ „ „ 1.50 c.
Złoty Oltarz czyli zbiór nabożeństw dla chrześ-cian i katolików „ „ „ „ 1.30 c.
Oltarzyk czyli zbiór nabożeństwa dla młodzieży katolickiej „ „ „ „ 70 c.
Wyborek nabożeństwa dla młodzieży katolickiej „ „ „ „ 50 c.
Mały złoty oltarzyk dla pobożnych dzieci ka-tolickich „ „ „ „ 45 cent.

ISTORIJA Katalikų Bažnyczios gaunama yra pas Rev. A. Burba Plymouth Luz. Co. Pa. Box 1058, pas Rev. P. Abromaitį Jordan st. Shenandoah, Pa. kasztūja \$1.00.

Uždėjęs kromą Pittstone, parda-vinėju viską kūmi pigiausiai.

Tam. Pauksztis.
132 N. Main str., Pittston, Pa.